

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra germanistiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Principy německého školského systému a jeho eventuální aplikace do českého
školského systému na příkladu Gymnázia F.X. Šaldy v Liberci

Principles of the German school system and its eventual application to the
Czech school system using the example of Gymnázium F.X. Šaldy in Liberec

Michaela Hartová

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Tomáš Botlík Nuc, Ph.D.
Studijní program: Německý jazyk se zaměřením na vzdělávání (B0114A090016)
Studijní obor: B NJ-AJ 20 (0114RA090016, 0114RA090013)
Rok odevzdání: 2024

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Principy německého školského systému a jeho eventuální aplikace do českého školského systému na příkladu Gymnázia F.X. Šaldy v Liberci potvrzují, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzují, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

15. dubna 2024, Praha

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu práce Mgr. et Mgr. Tomáši Botlíkovi Nuc, Ph.D za odborné vedení, užitečné připomínky, rychlou komunikaci a ochotu během zpracování bakalářské práce. Také děkuji učitelům českého dějepisu a učitelce německého dějepisu za poskytnutí rozhovoru a možnosti naslechu v jejich třídě a žákům, kteří se podíleli na výzkumu v praktické části.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá principy německého školského systému a jeho eventuální aplikací do českého školského systému na příkladu Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci. Cílem práce je na základě teoretické části, návštěvy německého oddělení Gymnázia F. X. Šaldy a subjektivního hodnocení žáků z dvou dotazníků zjistit, jaké principy německého školství vyhovují českým žákům.

Teoretická část se zaměřuje na porovnávání německého a českého školského systému na příkladu Saska (konkrétně Gymnázia F. X. Šaldy), případně Bavorska (partnerské školy LSH Wiesentheid). Jsou zde popsány odlišnosti ve struktuře školského systému, organizaci školního roku, klasifikaci a maturitní zkoušce. Poslední kapitola analyzuje německý školský systém z mezinárodního pohledu.

Praktická část vychází z pozorování hodin českého i německého dějepisu maturitního ročníku Gymnázia F. X. Šaldy (třídy 6N), a dotazníkového šetření, které bylo následně třídě odesláno. Dotazník se dělí na dvě části – v první byli žáci testováni, aby se porovnal, kolik informací si z obou hodin pamatují, a v druhé hodnotili vybrané aspekty německé výuky na gymnáziu (podobný dotazník vyplňoval i maturitní ročník 2021), přičemž identifikovali prvky, které jim vyhovují. Z výsledků vyplývá zájem o aktivní přístup v hodinách, projektovou výuku, hodnocení nejen za naučené znalosti, ale i za kritické myšlení. Zároveň preferují spíše německý model maturitní zkoušky, kde maturitní známka nevychází pouze z jedné zkoušky.

KLÍČOVÁ SLOVA

německý školský systém, Sasko, srovnání výuky, aplikace, rozdíly, gymnázium

ABSTRACT

The bachelor thesis explores the principles of the German school system and their possible application to the Czech school system, using F. X. Šaldy Grammar School in Liberec as a case study. The aim of the thesis is based on the theoretical part, a visit to the German department of the F. X. Šaldy grammar school, and the subjective evaluation of pupils from two questionnaires to find out what principles of German education suit Czech pupils.

The theoretical part focuses on comparing the German and Czech school systems using the example of Saxony (specifically the F. X. Šaldy grammar school) or Bavaria (the partner school LSH Wiesentheid). Differences in the school system's structure, the school year's organization, classification, and the school-leaving examination are described. The last chapter analyses the German school system from an international perspective.

The practical part is based on the observation of Czech and German history classes of the final year of the F. X. Šaldy grammar school (class 6N), and a questionnaire survey that was subsequently sent to the class. The questionnaire was divided into two parts - in the first, the students were tested to compare how much information they remembered from both classes, and in the second, they evaluated selected aspects of the German lessons at the grammar school (a similar questionnaire was completed by the graduating class of 2021), identifying the elements they found useful. The results show an interest in an active approach in the classroom, project-based learning, and assessment not only for learned knowledge but also for critical thinking. At the same time, they prefer the German model of the leaving exam, where the grade is not based on only one exam.

KEYWORDS

German school system, Saxony, curriculum comparison, application, differences, grammar school

(překlad proveden s pomocí DeepL Translator) ¹

¹ DeepL. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.deepl.com/translator>. [cit. 2024-04-09].

Obsah

Úvod.....	8
1 Struktura německého školského systému.....	10
1.1 Druhy škol.....	10
1.1.1 Hauptschule.....	10
1.1.2 Realschule	11
1.1.3 Gymnasium	11
1.1.4 Gesamtschule	12
1.2 Organizace školního roku	12
1.2.1 Gymnasium Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid	12
1.2.2 Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci	13
1.3 Klasifikace	14
1.4 Maturitní zkouška	16
1.4.1 Maturitní zkouška v Německu	16
1.4.2 Maturita na německém oddělení Gymnázia F. X. Šaldy.....	17
2 Hodnocení hlavních rozdílů mezi českým a německým školským systémem.....	18
2.1 Společné rysy	18
2.2 Rozdíly	18
2.2.1 Rozdíly ve druhích škol.....	18
2.2.2 Rozdíly v maturitním systému	19
2.2.3 Rozdíly ve známkování.....	22
2.2.4 Rozdíly v časovém úseku pololetí.....	23
3 Německý školský systém v mezinárodním srovnání	27
3.1 Forum Bildung	27
3.2 Zprávy OECD	29
3.3 Současné inovace	30
4 Návštěva Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci.....	33
4.1 Analýza výuky českého dějepisu	34
4.2 Analýza výuky německého dějepisu	35
4.3 Rozdíly mezi hodinami českého a německého dějepisu	38
4.4 Výsledky z rozhovoru s vyučujícím českého dějepisu.....	39
4.5 Výsledky z rozhovoru s vyučující dějepisu v německém jazyce	41
4.6 Závěry z návštěvy Gymnázia F. X. Šaldy	42
5 Výsledky dotazníku třídy 6N	44
5.1 Analýza první části dotazníku.....	44

5.2 Analýza druhé části dotazníku	45
6 Výsledky dotazníku maturitního ročníku 2021	54
Závěr	61
Resumé.....	63
Seznam použitých informačních zdrojů.....	65
Elektronické zdroje	65
Zdroje obrázků	68
Seznam příloh	69
Seznam obrázků	69
Seznam obrázků	69
Příloha I – Přepis rozhovoru s učitelem učícím český dějepis na škole Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci	71
Příloha II – Přepis rozhovoru s učitelkou učící německý dějepis na škole Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci	73
Příloha III – Výsledky dotazníku třídy 6N (první část – český dějepis)	75
Příloha IV – Výsledky dotazníku třídy 6N (první část – německý dějepis).....	77
Příloha V – Výsledky dotazníku třídy 6N (druhá část)	79
Příloha VI – Výsledky dotazníku maturitního ročníku 2021	83

Úvod

Mezi německým školským systémem a českým školským systémem existují značné rozdíly, jelikož v každé zemi funguje školství poněkud odlišně. Ani samotné Německo nemá zcela jednotný školský systém a každá z šestnácti spolkových zemí má svůj vlastní.

2

V roce 2015 jsem začala studovat na Gymnáziu F. X. Šaldy v Liberci, jehož součástí je i šestileté (německé) oddělení. Žáci jsou zde během prvních dvou let vedeni k intenzivní výuce německého jazyka, aby byli schopni od třetího ročníku absolvovat polovinu předmětů vyučovanou německými učiteli (kteří neumějí česky) podle německého školského systému platného v Sasku. V posledních dvou letech se žáci připravují nejen na českou, ale i na německou maturitu, díky které mají následně možnost studovat na vysoké škole v Německu.

Kromě zkušeností z Gymnázia F. X. Šaldy jsem také měla možnost studovat jeden školní rok na partnerské škole v Bavorsku – Gymnasium Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid (a to ve školním roce 2018/2019). Hned po příjezdu jsem si začala všimnout značných rozdílů ve vedení výuky oproti studiu na českém oddělení libereckého gymnázia (samozřejmě to bylo srovnatelné se stylem výuky, na který jsem byla zvyklá od německých kantorů na německém oddělení gymnázia). Celý zážitek byl ovšem výrazně intenzivnější, neboť jsem najednou zažívala, jaké to je, být plně ponořená do školského systému, na který my, Češi, nejsme zvyklí.

Tato bakalářská práce se zabývá různými principy německého školského systému platnými v Sasku (či Bavorsku) na příkladu Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci, které by bylo vhodné zvážit k aplikaci a zařazení do českého školského systému. Práce je zaměřena především na výuku předmaturitního a maturitního ročníku gymnázia.

Práce se dělí dvě části. V teoretické části bude popsán německý školský systém nejprve po dobu studia a poté průběh výuky během školního roku v předmaturitním a maturitním ročníku gymnázia (v Sasku, na příkladu německého oddělení Gymnázia F. X.

² WALTEROVÁ, Eliška. Struktura vzdělávacího systému v Německu. Online. *Metodický portál*. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/510/STRUKTURA-VZDELAVACIHO-SYSTEMU-V-NEMECKU.html>. [cit. 2024-02-16].

Šaldy), čímž se znázorní hlavní rozdíly mezi českým a německým studiem. Dále bude popsán systém hodnocení – tedy jakým způsobem jsou žáci hodnoceni a jaké aktivity musí žák vykonat, aby uspěl. Dále bude následovat komplexní popis maturitního systému a také způsoby, jak může být žák přijat na vysokou školu. Následuje popis rozdílů obou systémů se zaměřením na výuku dějepisu, protože na tomto gymnáziu jsou rozdíly značné. Německý školský systém je také hodnocen z mezinárodního pohledu. V teoretické práci se pracuje s různými prameny – hlavními jsou například: *Školní vzdělávání v Německu* od Věry Ježkové, *Das Bildungswesen in Deutschland* od autorů Köller, Hasselhorn a Hesse a *Analýza současných systémů sledování a hodnocení kvality a efektivity ve vzdělávání* od Oldřicha Hájka. Hlavním elektronickým zdrojem jsou články od Elišky Walterové z *Metodického portálu* (například *Struktura vzdělávacího systému v Německu*).

Praktická část se zaměřuje na výuku dějepisu na Gymnáziu F. X. Šaldy v Liberci. Vychází z návštěvy hodin českého i německého dějepisu maturitního ročníku na německém oddělení a jsou pozorovány rozdíly ve výuce mezi oběma způsoby vyučování na základě teoretické části (metody výuky, rozdíly v hodnocení a vyučování v rámci pololetí). Následovat bude také rozhovor s vyučujícími. Cílem bude zaznamenat některé rozdíly mezi oběma styly výuky popsány v teoretické části.

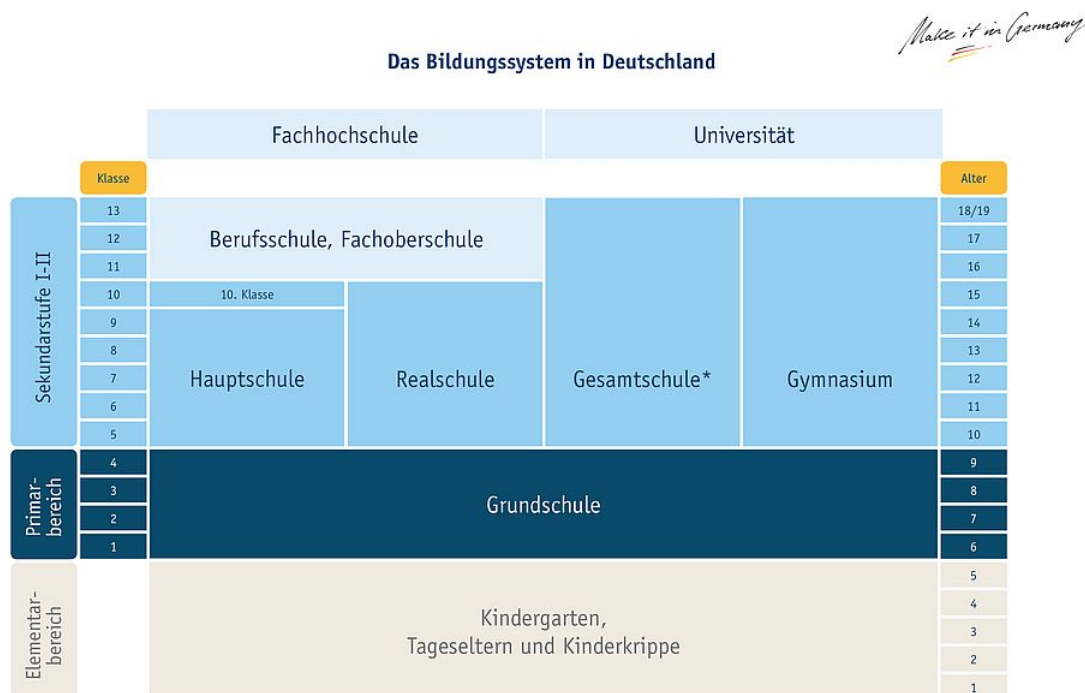
Třídě bude o týden později odeslán dotazník se dvěma částmi. První obsahuje pět otázek z českého i německého dějepisu týkajících se tématu z navštívených hodin. Výsledek určí, kolik si žáci pamatují z předchozí hodiny a jestli bude lepšího výsledku dosahovat český či německý dějepis. Žáci poté v druhé části zhodnotí výuku vybraných aspektů německého oddělení gymnázia z různých pohledů se záměrem zjistit, jaké principy německého výuky žákům vyhovují a které z nich by se daly aplikovat do české výuky. Podobný dotazník s totožným cílem bude také poslán 21 spolužákům autorky práce (maturitní ročník 2021).

Práce je tedy spíše komparací, jelikož se srovnává česká výuka pouze s výukou v Sasku a na Gymnáziu F. X. Šaldy (případně je porovnána s bavorskou výukou) a popisuje se velmi malý výsek.

1 Struktura německého školského systému

1.1 Druhy škol

Ačkoliv německý školský systém nemá ve všech spolkových zemích jednotnou podobu, platí některé jeho charakteristiky po celém Německu – struktura je znázorněna na obrázku.

Obrázek 1 - Das Bildungssystem in Deutschland ³

Mateřskou školu děti povinně navštěvovat nemusí – docházka je dobrovolná pro děti ve věku tří až šesti let. Žáci poté navštěvují první stupeň, který trvá čtyři roky a ve věku deseti let se musí následně rozhodnout, kterou ze tří forem sekundárního vzdělávání si zvolí. ⁴

1.1.1 Hauptschule

Jednou z možností je navštěvovat pět nebo šest let „hlavní školu“ (Hauptschule). Žáci tedy končí vzdělávání ve věku patnácti či šestnácti let bez maturity, pouze získají

³ *Das Bildungssystem in Deutschland*. Online. In: Deutschlands Schulsystem. 2024. Dostupné z: <https://www.make-it-in-germany.com/de/leben-in-deutschland/mit-familie/schulsystem>. [cit. 2024-03-03].

⁴ WALTEROVÁ, Eliška. Struktura vzdělávacího systému v Německu. Online. *Metodický portál*. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/510/STRUKTURA-VZDELAVACIHO-SYSTEMU-V-NEMECKU.html>. [cit. 2024-02-16].

Hauptschulabschluss. Centrální zkoušky probíhají z předmětů němčina, matematika a angličtina. Hauptschule je jednou z méně vyhledávaných škol, jelikož po jejím absolutoriu žáci nemají šanci pokračovat studiem na vysoké škole a získat předpoklady pro lepší pracovní podmínky. Hauptschule ale napomáhá k základní profesní orientaci a plánování života.⁵

1.1.2 Realschule

Druhou formou je Realschule, která trvá zpravidla šest let (tedy během pátého až desátého ročníku). Zde se žáci učí praktickým dovednostem doplněným o teoretické souvislosti. Žáci získávají rozšířené všeobecné vzdělání i odborně zaměřené kompetence. V šestém ročníku se vyučuje druhý moderní cizí jazyk a od sedmé třídy je také kladen důraz na přírodní vědy, společenské vědy, hudbu a umění. Pokud se žáci rozhodnou přestoupit na jinou formu školy, je tak možné učinit ke konci osmé třídy. Následně pak probíhá rozhovor mezi školou a zákonnými zástupci dítěte.⁶

1.1.3 Gymnasium

Gymnázium je v Německu nejprestižnější formou sekundárního vzdělávání a odpovídá pátému až třináctému ročníku. Poslední dva (případně tři roky) se označují jako Qualifikationsphase, během níž žáci sbírají „body“, které mají vliv na jejich konečnou známku u maturity, jež je závěrečnou zkouškou, díky níž se mohou žáci ucházet o místa na univerzitách. Maturitu mohou složit pouze gymnazisté, případně nadaní absolventi reálek.⁷

⁵BÜTTNER, Alex. *Hauptschule*. Online. STEINBRINK, Regina. Ministerium für Schule und Bildung des Landes Nordrhein-Westfalen. 2023. Dostupné z: <https://www.schulministerium.nrw/hauptschule>. [cit. 2023-11-22].

⁶UMSTÄTTER, Uwe. *Realschule*. Online. STEINBRINK, Regina. Ministerium für Schule und Bildung des Landes Nordrhein-Westfalen. 2023. Dostupné z: <https://www.schulministerium.nrw/realschule>. [cit. 2023-11-22].

⁷WALTEROVÁ, Eliška. *Struktura vzdělávacího systému v Německu*. Online. *Metodický portál*. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/510/STRUKTURA-VZDELAVACIHO-SYSTEMU-V-NEMECKU.html>. [cit. 2024-02-16].

1.1.4 Gesamtschule

Poslední formou – ne příliš tradiční typ integrované školy – je Gesamtschule. „Tento nepříliš rozšířený typ střední školy (cca 6 % žáků) sjednocuje všechny tři předchozí typy a je vnitřně diferencovaný s rozdílnými výstupy žáků.“⁸

Rozhodování o vzdělávací dráze se posouvá do vyššího věku. V jednotlivých spolkových zemích se zájem o tento typ školy výrazně liší. V Bavorsku a Bádensku-Württembersku navštěvuje Gesamtschule jen cca 0,5 % žáků, na rozdíl od Berlína, kde se jedná o celou čtvrtinu žáků.⁹

1.2 Organizace školního roku

Způsob výuky v jednotlivých pololetích v Sasku či v Bavorsku se značně liší jiné oproti tomu, jak výuka probíhá České republice. Následující poznatky se týkají také osobních zkušeností jak z ročního pobytu na škole Gymnasium Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid tak z Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci. Všechny informace se vztahují na Qualifikationsphase (tedy přematuritní a maturitní ročník gymnázia).

1.2.1 Gymnasium Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid

Během jedenáctiměsíčního studia ve Wiesentheidu jsem si všímala mnoha rozdílných aspektů výuky hned od začátku školního roku, které všeobecně platí pro celé Bavorsko.

Qualifikationsphase je pojem zahrnující poslední dva ročníky na Gymnáziu, které – jak prozrazuje sám název – slouží jako fáze kvalifikace. Znamená to, že během dvanáctého a třináctého roku studia musí žáci sbírat body, které ovlivní jejich maturitní známku. Ročník se dělí na dva semestry, které jsou stejně jako v České republice, zakončeny pololetní známkou.¹⁰

⁸ WALTEROVÁ, Eliška. Struktura vzdělávacího systému v Německu. Online. *Metodický portál*. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/510/STRUKTURA-VZDELAVACIHO-SYSTEMU-V-NEMECKU.html>. [cit. 2024-02-16].

⁹ WALTEROVÁ, Eliška. Struktura vzdělávacího systému v Německu. Online. *Metodický portál*. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/510/STRUKTURA-VZDELAVACIHO-SYSTEMU-V-NEMECKU.html>. [cit. 2024-02-16].

¹⁰ BAYERISCHES STAATSMINISTERIUM FÜR UNTERRICHT UND KULTUS. *Belegungsverpflichtung*. Online. STOLZ, Anna. Bayerisches Staatsministerium für Unterricht und Kultus. Dostupné z: <https://www.km.bayern.de/gymnasiale-oberstufe/faecherwahl-und-belegung/belegungsverpflichtung.html>. [cit. 2024-02-14].

Pololetní známka je vytvořena na základě bodového hodnocení, tedy může žák dostat známku 0 až 15. Výsledná známka je vytvořena z 50 % z „Schulaufgabe“ (tedy pololetní práce), která se skládá na konci semestru z několika předmětů. Může se jednat o němčinu, matematiku a další „Leistungsfach“, ale na některých školách (třeba na Gymnáziu LSH Wiesentheid) absolvují Schulaufgabe z každého předmětu.

Zbytek známky – tedy druhých 50 % tvoří „menší důkazy o výkonu“. Jedná se o ústní zkoušení, prezentace, projekty a převážně aktivitu v hodině. ¹¹

Ústní zkoušení probíhá na LSH Wiesentheid každou hodinu v rámci skoro každého předmětu. Žák je tedy motivován učit se z hodiny na hodinu – ale vždy jen trochu, protože ústní zkoušení se týká pouze znalostí z předchozí hodiny. Práce v hodině je hodnocena jako aktivita – žák dostane známku z toho, jak moc se během hodin hlásí a jak moc se vyjadřuje k daným tématům.

Velmi rozšířené jsou skupinové práce, projekty a prezentace, kterých nebývá málo. Znamka z projektů netvoří zásadně velikou váhu, ale spadá také do známky z aktivity.

Příklady projektů (konaných během školního roku mnou stráveného na LSH Wiesentheid) jsou různé prezentace, které si žáci připravují na skoro každý předmět alespoň jednou za půlrok. Dále dělají žáci různé skupinové práce během hodin (například tvorba plakátu na dílo probírané v literatuře), celoroční přírodovědný projekt s praktickou částí, výměnné pobyty a výlety, celohodinové diskuze na řešení daného problému (například jestli je dobré potraviny geneticky upravovat). Probíhají také dny, kdy se nekoná klasická výuka, ale žáci společně něco tvoří (reklamu na gymnázium) či sportují.

1.2.2 Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci

Na německém oddělení Gymnázia F. X. Šaldy probíhá výuka během předmaturitního a maturitního ročníku v rámci pololetí obdobně, a to dle školského systému aktuálního v Sasku. Žáci sbírají body (stejně jako dle bavorského školského systému) za „Klausuren“ a aktivitu v hodině. Klausury jsou čtvrtletní práce, které se konají dvakrát za pololetí –

¹¹ BAYERISCHES STAATSMINISTERIUM FÜR UNTERRICHT UND KULTUS. *Ermittlung der Halbjahresleistungen*. Online. STOLZ, Anna. Bayerisches Staatsministerium für Unterricht und Kultus. Dostupné z: <https://www.km.bayern.de/gymnasiale-oberstufe/qualifikationssystem/halbjahresleistungen.html>. [cit. 2024-02-14].

obě tvoří dohromady 50 % známky. Druhou polovinu známky tvoří aktivita v hodině a projekty. Žáci jsou tedy vedeni k aktivní účasti během hodin, názorům a nápadům na řešení problémů. Ústní zkoušení není na škole běžné, ale je kladen důraz na projekty a prezentace. Žáci ve skupinkách často pracují na nějakém plakátu či prezentaci. ¹²

1.3 Klasifikace

System hodnocení v Sasku i na německém oddělení Gymnázia F. X. Šaldy se od českého výrazně liší.

Během prvních dvou ročníků základní školy žáci nedostávají známky ani vysvědčení. Namísto toho jsou posuzovány jejich učebních návyky a zaznamenán jejich pokrok při učení a chování ve třídě. Až od třetího ročníku dostávají žáci známky a v každém pololetí vysvědčení. Závěrečné vysvědčení obdrží po ukončení 9. (případně 10.) ročníku. Na gymnáziu se vysvědčení na konci 10. ročníku nevystavuje, ale uděluje se povolení pokračovat na vyšší stupeň. Závěrečné vysvědčení obsahuje seznam závěrečných zkoušek a oprávnění k dalšímu studiu, které je udělováno na základě splnění požadavků daného ročníku. Pokud žáci požadavky nesplní, obdrží vyrazující vysvědčení. ¹³

Hodnocení má dohromady šest stupňů – strukturu naleznete níže.

¹² FOTO A VIDEO GFXŠ. *GFXŠ Liberec – německé oddělení / Den otevřených dveří*. Online. 2021. Dostupné z: Youtube, <https://www.youtube.com/watch?v=y2aCtcEuRg>. [cit. 2024-02-14].

¹³ JEŽKOVÁ, Věra; VON KOPP, Botho a JANÍK, Tomáš. *Školní vzdělávání v Německu*. Univerzita Karlova. Praha: Karolinum, 2008. s. 95

Punkte	Note in Worten	Note (mit Tendenz)
15	sehr gut	1+
14		1
13		1-
12	gut	2+
11		2
10		2-
9	befriedigend	3+
8		3
7		3-
6	ausreichend	4+
5		4
4	<i>schwach</i> ausreichend ¹	4-
3	mangelhaft	5+
2		5
1		5-
0	ungenügend	6

Obrázek 2 - Das Notensystem in Deutschland¹⁴

¹⁴ Notensystem. Online. In: Integreat. 9. 11. 2020. Dostupné z: <https://admin.integreat-app.de/ostallgaeu/wp-content/uploads/sites/181/2019/11/notensystem.png>. [cit. 2023-11-22].

V Bavorsku i Sasku dostávají žáci během předmaturitního a maturitního ročníku známky od „jedničky“ do „šestky“. Jednička je nejlepší a slovně označuje úroveň jako „sehr gut“ (velmi dobře). Dvojka odpovídá slovu „gut“ (dobře), trojka „befriedigend“ (uspokojivě), čtyřka „ausreichend“ (dostatečně), pětka „mangelhaft“ (nedostatečně), šestka ungenügend (nedostatečně).

Aby hodnocení nebylo příliš všeobecné, existuje ještě podrobnější popis hodnocení – body. Takto jsou hodnoceni žáci Qualifikationsphase na německém oddělení Gymnázia F. X. Šaldy i na LSH Wiesentheid v Bavorsku.

Patnáct, čtrnáct a třináct bodů odpovídá známce jedna – tedy jedna plus (15 bodů), jedna (14 bodů), jedna mínus (13) bodů.

Dvanáct, jedenáct a deset bodů je dvojka (dva plus, dva a dva mínus) a tak dále. Znamce šest odpovídá pouze nula bodů.

1.4 Maturitní zkouška

1.4.1 Maturitní zkouška v Německu

Maturitní zkouška na gymnáziu nemá v Německu totožnou podobu jako maturita v Česku a zároveň probíhá v každé spolkové zemi trochu jinak. Obecně však platí, že žáci se musí rozhodnout pro celkem čtyři předměty, z nichž minimálně dva jsou s vyšší obtížností – jedná se o předměty německý jazyk, cizí jazyk a matematika. Minimálně tři předměty jsou zkoušeny písemně. Do výsledné maturitní známky se ale počítá nejen průměr z maturitní zkoušky, ale zároveň se do ní promítají i průměry z různých předmětů za poslední dva roky. Jinými slovy, poslední dva roky na gymnáziu žáci sbírají body za plnění pololetních prací, aktivity a projekty a zbytek bodů nasbírávají absolvováním maturitní zkoušky (která má samozřejmě vyšší váhu oproti průměru z posledních dvou let). Konečná známka žákům následně otevírá možnost hlásit se na vysoké školy, kam zpravidla nedělají přijímací zkoušky, ale jsou přijímáni právě na základě konečné známky. ¹⁵

¹⁵ HÁJEK, Oldřich. *Analýza současných systémů sledování a hodnocení kvality a efektivity ve vzdělávání*. Veselská 699, 19900, Praha 9, Letňany: ASTRON studio CZ, 2013. s. 12

1.4.2 Maturita na německém oddělení Gymnázia F. X. Šaldy

Příprava na maturitu na Gymnáziu F. X. Šaldy na německém oddělení probíhá obdobně jako na gymnáziu v Německu (Sasku).

Profilová část maturitní zkoušky se skládá z pěti povinných zkoušek z předmětů český jazyk a literatura (kombinace písemné práce a ústní zkoušky), německý jazyk a literatura (kombinace písemné práce a ústní zkoušky), matematika (písemná zkouška v německém jazyce), zkouška z německy vyučovaného předmětu (volba z předmětů: zeměpis, dějepis, kombinace písemné zkoušky a ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí), zkouška z předmětu vyučovaného v němčině nebo češtině, příp. z anglického jazyka (možnost výběru z předmětů: biologie, fyzika, angličtina). Hodnocení žáka v předmětech vyučovaných v německém jazyce (německý jazyk a literatura, matematika, zeměpis a dějepis) se koná v souladu s ustanoveními § 4, 11 a 14 Organizačního a zkušebního řádu. Toto hodnocení zahrnuje také prospěch žáka v daném předmětu za posledních čtyři pololetí jeho školního vzdělávání, a to formou tzv. předzámky („Vorzensur“). ¹⁶

Počet bodů za předměty potřebné k maturitní zkoušce tvoří předzámku (Vorzensur) a ta je zohledněna k známce z maturitních zkoušek (Prüfungsleistung) – tyto dvě známky společně utvářejí konečnou známku (Endzensur). Počet bodů z maturitního ročníku má větší váhu oproti předmaturitnímu ročníku.

Maturitní zkouška je úspěšně složena za předpokladu, že součet bodů u Endzensur odpovídá minimálně 40 bodům, kdy musí žák získat ze čtyř písemných zkoušek alespoň 20 bodů.

Kromě českého maturitního vysvědčení dostanou úspěšní absolventi německého oddělení gymnázia F. X. Šaldy i německé vysvědčení, díky kterému se poté mohou hlásit na německé vysoké školy – Zeugnis der allgemeinen Hochschulreife, které zároveň udává úroveň jazyka C2 – na poslední straně maturitního vysvědčení je napsáno: „Der Nachweis über die Deutschkompetenzen auf dem Niveau C2 des Gemeinsamen europäischen Referenzrahmens für Sprachen (GeR) wird hiermit bestätigt.“ ¹⁷

¹⁶ Rozhodnutí o udělení souhlasu s odlišným způsobem ukončování vzdělávání maturitní zkouškou s platností od 1. října 2020 do 30. září 2026. In: . 2020.

¹⁷ Ordnung für die Durchführung der Prüfung zur Erlangung eines Zeugnisses der deutschen allgemeinen Hochschulreife und des tschechischen Sekundarabschlusses für Absolventen deutschsprachiger Abteilungen an Gymnasien in der Tschechischen Republik. In: . 1994.

2 Hodnocení hlavních rozdílů mezi českým a německým školským systémem

2.1 Společné rysy

Výuka v předmaturitním i maturitním ročníku v Sasku i České republice probíhá v některých ohledech podobně, ale v některých se vyskytují rozdíly. Stejně jako v Česku, je v Německu výuka rozdělena do pěti dnů v týdnu. Každý den mají žáci několik předmětů, které jsou vcelku podobné těm českým. Veliký důraz se klade na předměty německý jazyk a literatura a matematika. V průběhu let přibývají žákům další povinné předměty: dějepis, zeměpis, biologie a informatika (v páté třídě); od šesté třídy pak druhý cizí jazyk a fyzika; od sedmé informatika a chemie. Od osmé si žáci vybírají z různých pro danou školu specifických předmětů či třetí cizí jazyk. ¹⁸

Existuje i mnoho dalších společných prvků, které byly již zmíněny – tedy například to, že žáci chodí do školy (základní a střední školy) celkem třináct let – a to jak v Česku, tak i v Německu. Gymnázium se také zakončuje maturitou. ¹⁹

2.2 Rozdíly

Mezi oběma školskými systémy však existuje celá řada rozdílů. Při jejich popisu se opět zaměřuje na výuku Qualifikationsphase na gymnáziu a porovnání českého a saského (plus částečně bavorského) vzdělávacího systému.

2.2.1 Rozdíly ve druzích škol

Struktura německého školského systému byla již popsána, proto jsou nyní jen zdůrazněny podstatné rozdíly. Žáci v Německu nemusí na rozdíl od českých žáků navštěvovat mateřskou školku. Poté nastoupí na základní školu na čtyři roky. Následně si již musí zvolit, jakým způsobem budou pokračovat dál – zda si vyberou Hauptschule, Realschule či Gymnasium.

¹⁸ SÄCHSISCHES STAATSMINISTERIUM FÜR KULTUS. *Aufbau und Angebote*. Online. Sächsische Staatskanzlei. Dostupné z: <https://www.schule.sachsen.de/aufbau-und-angebote-4097.html>. [cit. 2024-02-14].

¹⁹ WALTEROVÁ, Eliška. Struktura vzdělávacího systému v Německu. Online. *Metodický portál*. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/510/STRUKTURA-VZDELAVACIHO-SYSTEMU-V-NEMECKU.html>. [cit. 2024-02-16].

Nevýhodou nutnosti brzkého výběru školy (tedy ve věku deseti let), je samozřejmě faktor, že většina dětí v onom věku zatím netuší, co chce v životě dělat, a jejich rozhodnutí tak výrazně ovlivňují rodiče.

Na druhou stranu, v České republice nastává opačný problém – žáci nemají možnost volit si předměty či možnost zaměření do deváté třídy, díky čemuž jim může připadat výuka nezajímavá. Možností je víceleté gymnázium, které ale většinou také není nijak zaměřené (kromě jazykových) a je všeobecné.

V Německu už se mohou žáci naopak od brzkého věku alespoň částečně specializovat. Navíc pokud jsou časem s výběrem nespokojeni, existuje i možnost přestupu (například z Realschule na Gymnasium). Navíc pokud chtějí žáci posunout rozhodnutí o svém vzdělávání do vyššího věku, nabízí se jim možnost souhrnné školy (Gesamtschule), která sjednocuje všechny typy škol a vyznačuje se rozdílnými výstupy žáků. ²⁰

2.2.2 Rozdíly v maturitním systému

Studenti na gymnáziu v České republice maturují zpravidla ze čtyř předmětů (dle následující tabulky) s tím, že známky z posledních dvou ročníků nemívají na maturitní známku žádný vliv. Pokud se chtějí hlásit na vysoké školy, musí zpravidla skládat přijímací zkoušky.

²⁰ WALTEROVÁ, Eliška. Struktura vzdělávacího systému v Německu. Online. *Metodický portál*. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/510/STRUKTURA-VZDELAVACIHO-SYSTEMU-V-NEMECKU.html>. [cit. 2024-02-16].

MODEL MATURITNÍ ZKOUŠKY 2024	POVINNÉ ZKOUŠKY	NEPOVINNÉ ZKOUŠKY (ŽÁK MŮŽE ZVOLIT MAX. 2 ZKOUŠKY)
SPOLEČNÁ ČÁST	český jazyk a literatura	cizí jazyk
	cizí jazyk, nebo matematika	matematika matematika rozšiřující
PROFILOVÁ ČÁST	český jazyk a literatura	další profilové zkoušky z nabídky stanovené ředitelem školy (pokud si žák ve společné části zvolí cizí jazyk jako nepovinnou zkoušku, koná z tohoto jazyka nepovinnou zkoušku i v profilové části)
	cizí jazyk, pokud si žák tento cizí jazyk zvolil ve společné části	
	2 nebo 3 další profilové zkoušky (počet stanoven RVP)	

Obrázek 3 - Maturitní zkouška 2024 ²¹

Vzhledem k předchozí kapitolou popsané problematice německé maturity, vyvstává otázka, jaké výhody či nevýhody může mít německý systém.

Martina Kastler (dnes vyučující v němčině biologii a chemii na gymnáziu Thomase Manna v Praze), která před dvaceti lety absolvovala německou i českou maturitní zkoušku a měla tak možnost srovnat oba přístupy, tvrdí: „Skvělá by byla kombinace obou světů – díky české maturitě mám dodnes celkový přehled o literatuře od středověku až do současnosti, díky německé umím metody práce, samostatně zkoumat, prezentovat. Věnovali jsme se do hloubky třeba půl roku jednomu literárnímu dílu, ale už nám chyběly informace kolem.“ ²²

Z toho vyplývá, že německý způsob maturity vede člověka k samostatné práci, prezentování a řešení problémů. Nevýhodou může být nedostatečný přísun informací pro studenty.

²¹ Maturitní zkouška 2024. Online. Maturitní zkouška. 2019. Dostupné z: <https://maturita.ceremat.cz/menu/maturitni-zkouska>. [cit. 2024-02-14].

²² Maturita a přijímačky v jednom. Zkouška dospělosti na německý způsob. Online. EDUzín. 2021. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2021/05/18/maturita-a-prijimacky-v-jednom-zkouska-dospelosti-po-nemeckem-zpusobu/>. [cit. 2024-02-14].

Ohledně sbírání bodů za poslední dva roky se vyjádřila Carla Tkadlečková (ředitelka českého gymnázia v Deutsche Schule Prag: „Zatímco v české maturitě se často měří pouze ten konkrétní výkon v době zkoušky, německá maturita je dlouhodobý proces. Do výsledného hodnocení se započítávají známky z posledních dvou let na gymnáziu. Nemůže se tedy stát, že student byl celkově ve škole úspěšný, ale vyhoří u maturity, protože mu nesedla otázka, bylo mu nevolno nebo prostě jen podlehl stresu. A samozřejmě to platí i naopak.”²³

Sbírání bodů k maturitě za poslední dva roky studia může mít nevýhodu v tom, že každý učitel je jiný a každý učitel hodnotí jinak. Každá spolková země v Německu má také rozdílné školství, tudíž se liší i maturita v jednotlivých spolkových zemích (například v Sasku probíhá maturita trochu jinak než v Bavorsku a tvrdí se, že bavorská maturita je těžší než maturita v Berlíně či Hessensku.²⁴

Na druhou stranu, otázkou je, jestli je objektivnější to, že Češi dostávají během posledních dvou let známky, které na jejich maturitní vysvědčení nemají žádný vliv. Nebo také faktor toho, že ani samotné známky z maturity většinu vysokých škol nezajímají.

„Proto je maturita daleko vážnější věcí a její výsledek může mladého člověka ovlivnit na několik let dopředu. Nejde tedy jen o to, zda maturitu získal, ale především o konkrétní výsledek,“ říká Andreas Sanmann, ředitel dvojjazyčné větve gymnázia F. X. Šaldy v Liberci. V Německu se nekonají přijímací zkoušky (až na výjimky), nýbrž škola uděluje „*numerus clausus*“, kdy se jedná o průměr známky z maturitního vysvědčení, který vyznačuje hranici mezi přijatými a nepřijatými.²⁵

²³ *Maturita a přijímačky v jednom. Zkouška dospělosti na německý způsob.* Online. EDUzín. 2021. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2021/05/18/maturita-a-prijimacky-v-jednom-zkouska-dospelosti-po-nemeckem-zpusobu/>. [cit. 2024-02-14].

²⁴ *Prověřují se vyjadřovací schopnosti a logické uvažování, ne kde se narodil Goethe, říká Čech, který maturoval v Německu.* Online. EDUzín. 2018. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2018/06/11/proveruji-se-vyjadrovaci-schopnosti-a-logicke-uvazovani-ne-kde-se-narodil-goethe-rika-cech-ktery-maturoval-v-nemecku/>. [cit. 2024-03-03].

²⁵ *Maturita a přijímačky v jednom. Zkouška dospělosti na německý způsob.* Online. EDUzín. 2021. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2021/05/18/maturita-a-prijimacky-v-jednom-zkouska-dospelosti-po-nemeckem-zpusobu/>. [cit. 2024-02-14].

Naopak v České republice dochází k tomu, že jediné, co je důležité pro přijetí na vysokou školu, je kopie maturitní zkoušky sloužící jako potvrzení, že žák maturitu složil (konkrétní úspěšnost je na většině vysokých škol naprosto nepodstatná), a také úspěšnost u přijímací zkoušky.

2.2.3 Rozdíly ve známkování

Jak bylo již popsáno, známkování v posledních dvou ročnících na německém gymnáziu bývá zpravidla založené na škále nula až patnáct (tedy bodovém hodnocení), kdežto v Česku je rozšířená podoba jednička až pětka, či jsou žáci hodnoceni procentuálně.

Otázkou je, zda je klasické české známkování optimální. Mnozí (jako například pan Oldřich Suchoradský) tvrdí, že známkování může být neobjektivní, jelikož neukazuje přesné schopnosti žáka. Jedná se také o subjektivní pohled učitele a známka je udělena na základě malého vzorku odučené látky. Proto se pan Oldřich Suchoradský rozhodl zavést do své výuky body (které ale nefungují stejně jako na Gymnáziu F. X. Šaldy).²⁶

Navíc škála jedna až pět je hodně rozsáhlá. Pokud žák dostal známku dva, je dost možné, že se jedná o osmdesát devět procent, nebo také sedmdesát, tudíž žák nemá dostatečný přehled o tom, jak se mu například písemná práce podařila.

Body v rozsahu nula až patnáct představují podrobnější popis, jelikož pokud člověk dostane známku deset bodů či dvanáct bodů, je tu zjevný rozdíl. Pokud dostal deset bodů, žák ví, že se skoro jednalo o trojku a příště se musí více snažit. Naopak dvanáct bodů dodává naději, že je to již blízko jedničky. Nula bodů představuje šestku – tedy žák má možnost zjistit, že dosáhl nejhoršího možného výsledku a musí na sobě zapracovat.

Na německém oddělení Gymnázia F. X. Šaldy žáci po napsání klauzury (čtvrtletní práce) dostávají tabulku s body a k ní napsaný popis toho, co umí, či co musí zlepšit, který je ale pro všechny stejný. Dalo by se tedy říci, že určitý počet bodů se vztahuje k určitému slovnímu hodnocení. Jak bylo již popsáno, žáci musí sbírat body k maturitě a mají určené, kolik je minimální počet bodů, který musí získat. Pokud se jim nějaký předmět nedaří, mají možnost získat více bodů u jiného předmětu.

²⁶ *Místo známek body*. Online. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. 2007. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/1509/MISTO-ZNAMEK-BODY.html>. [cit. 2024-02-14].

2.2.4 Rozdíly v časovém úseku pololetí

V popisu maturitního systému v předchozí kapitole je popsána výuka v Qualifikationsphase na Gymnáziu F. X. Šaldy, tedy že žáci píší klausury (čtvrtletní práce) a zároveň získávají známky za aktivitu v hodině a projekty (které tvoří 50 % známky). Podobně to funguje i v Bavorsku (například na škole Gymnasium Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid). Jedná se o rozdílnou formou výuky, jelikož například na českém oddělení Gymnázia F. X. Šaldy není běžné hodnotit aktivitu v hodině a žáci jsou většinou hodnoceni pouze na základě písemné práce.

Velikou výhodou německého vzdělávání je určitě množství předávaných informací. Žáci se učí přemýšlet, samostatně zkoumat a prezentovat ²⁷, ale není tolik kladen důraz na pouhé memorování.

Projektová výuka (která často probíhá na německém oddělení gymnázia F. X. Šaldy) je založená na vypracování nějakého konkrétního úkolu, který žáci řeší. Jsou vedeni k samostatné práci a očekává se od nich nějaké řešení problémů spojených s životní realitou. Cílem je vždy konkrétní výstup (tedy výrobek či praktické řešení problému).

Výhodou je, že žák je zapojen, má motivaci k učení, rozvíjí samostatnost, učí se pracovat s různými zdroji, řeší problémy, využívá své dovednosti a získává nové, učí se spolupracovat, komunikovat a respektovat druhé a navíc tvoří, je aktivně zapojen a rozvíjí svou fantazii. ²⁸

Hodnocení aktivity v hodině podporuje komunikativní metodu, která spočívá v důrazu na komunikaci a interaktivní aktivity. Zaměřuje se na komunikaci, funkční používání jazyka (tedy schopnost plnit různé funkce jako je žádost, omluva, vyjádření názoru), činnosti zaměřené na úkoly (stimulace reálných situací), společné učení (kladen je důraz na skupinové práce a interakci mezi žáky) a učení zaměřené na studenta (který má aktivní roli). Výhodou je zlepšení řečnických dovedností, integrovaný rozvoj

²⁷ Maturita a přijímačky v jednom. Zkouška dospělosti na německý způsob. Online. EDUzín. 2021. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2021/05/18/maturita-a-prijimacky-v-jednom-zkouska-dospelosti-po-nemeckem-zpusobu/>. [cit. 2024-02-14].

²⁸ Projektová výuka. Online. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. 2012. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/s/14983/PROJEKTOVA-VYUKA.html>. [cit. 2024-02-14].

dovedností, vyšší úroveň plynulosti, větší znalost slovní zásoby a lepší schopnost řešit problémy. ²⁹

Zbytek známky tvoří Klausuren (čtvrtletní práce), které spočívají v tom, že žáci píšou v každém německém předmětu souvislý text na dané téma. Úkolem tedy není, aby se žáci učili podrobné informace nazpaměť a jednalo se o pouhé memorování, nýbrž je důležité, aby se žáci skrz (mnohdy celoživotní) vzdělávání učili dovednostem, které si osvojí a využijí v každodenním i profesním životě. Důležité je v dnešní době umět informace vyhledat, pracovat s nimi, kriticky posoudit, zařadit a využít pro konkrétní účel. Praktické je umět znalosti propojovat a umět zapojit do dalšího studia a umět se adaptovat v neustále měnícím se prostředí. ³⁰

Na stejném principu probíhají i německé maturity. Cílem není vypsát co nejvíce informací, ale umět vyřešit daný problém. Toto jsou dva příklady zadání v německých maturitách:

„Dějepis

Zadáním písemky byl článek z týdeníku Die Zeit z února 2000, ve kterém bývalý ministr zahraničí Joschka Fischer píše o zahraniční politice Výmarské republiky. Úkolem byla analýza textu a odpovědi na otázky. Druhou možností na výběr byly dva dobové nacistické plakáty, jejichž analýzou maturanti měli odpovědět na otázky, které se týkaly nacistické ideologie a zničujících válek ve východní Evropě.

Zeměpis

Maturanti měli kriticky nastínit problematiku plánovaného fotbalového mistrovství světa v Kataru v příštím roce a zodpovědět na otázky udržitelnosti.” ³¹

²⁹ *Communicative Language Teaching*. Online. StudySmarter. 2024. Dostupné z: <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/english/global-english/communicative-language-teaching/>. [cit. 2024-02-14].

³⁰ *Čtenářská gramotnost, klíčové kompetence a současné cíle vzdělávání*. Online. PROCHÁZKOVÁ, Ivana. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/447/CTENARSKA-GRAMOTNOST-KLICOVE-KOMPETENCE-A-SOUCASNE-CILE-VZDELAVANI.html>. [cit. 2024-02-14].

³¹ *Maturita a přijímačky v jednom. Zkouška dospělosti na německý způsob*. Online. EDUZÍN. 2021. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2021/05/18/maturita-a-prijimacky-v-jednom-zkouska-dospelosti-po-nemeckem-zpusobu/>. [cit. 2024-02-14].

Bloomova taxonomie je teorie vzdělávacích cílů, která ovlivňuje plánování vyučování a tvorby kurikula. Tvoří šest základních definicí:

- Zapamatování (tedy zapamatování si učiva)
- Pochopení/porozumění
- Aplikace/využití
- Analýza (rozbor učiva na základní části a pochopení vztahů mezi nimi)
- Hodnocení (představy, práce, řešení, metody, učivo apod.)
- Tvoření ³²

Obrázek 4 - Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů ³³

Důležité je, aby byl žák schopen tyto cíle naplnit během svého vzdělávání – tedy nejen, aby si informace pamatoval, ale uměl je i vysvětlit, využít v různých situacích, najít souvislosti, hodnotit a tvořit nová originální díla. Vzhledem k tomu, že v německém vyučování nejsou hodnoceny pouze znalosti, ale i aktivita v hodině, řešení problémů na různé způsoby a realizují se projekty, dochází běžně na německém oddělení Gymnázia F.

³² Bloomova taxonomie. Online. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. 2014. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogicky_lexikon/B/Bloomova_taxonomie. [cit. 2024-02-14].

³³ Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů. Online. In: Evropská komise. 2021. Dostupné z: https://vesmir.cz/images/gallery/on-line/2021/07/lpc_02.jpg. [cit. 2024-03-02].

X. Šaldy k naplnění všech šesti cílů Bloomovy taxonomie a žáci mají tak možnost naučit se kromě zapamatování informací i informace používat.

3 Německý školský systém v mezinárodním srovnání

Německo je jednou ze zemí s vysoce kvalitním školským systémem, který je atraktivní pro studenty z celého světa. Úroveň vzdělanosti a zapojení do vzdělávání se zvyšuje v posledních letech kvůli tomu, že žáci usilují o vyšší formy zakončeného vzdělávání, které jsou ve srovnání s jinými státy vysoké. Terciární vzdělávání i duální systém přípravy na povolání bývá hodnocen jako velice úspěšný. ³⁴

3.1 Forum Bildung

V Německu probíhají akademické, veřejné i politické debaty ohledně kvality vzdělávání a jejím zajištění a udržení. Zpočátku byly výsledky žáků z německých škol v mezinárodních studiích jako například PISA (Programme for International Student Assessment) a TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) neuspokojivé. ³⁵

Od 90. let dvacátého století se tedy rozvinula odborná i politická diskuse a v tu dobu se patnáctiletí žáci z Německa poprvé účastnili evaluačního výzkumu mezinárodní studie PISA. V roce 1999 vzniklo diskusní fórum (Forum Bildung), které cílilo na zlepšení kvality německého vzdělávacího systému na celostátní úrovni. ³⁶

Ministerstva školství jednotlivých spolkových zemí, sociální partneři, vědy, církve, studenti a učňové se podíleli na činnosti Forum Bildung. Hlavními tématy byly:

- „cíle vzdělávání a kvalifikace nezbytné pro budoucnost
- podpora rovnosti šancí
- zajištění kvality v mezinárodní soutěži
- celoživotní učení

³⁴ JEŽKOVÁ, Věra; VON KOPP, Botho a JANÍK, Tomáš. *Školní vzdělávání v Německu*. Univerzita Karlova. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1558-5., s. 55

³⁵ KÖLLER, Olaf; HASSELHORN, Marcus; HESSE, Friedrich W.; MAAZ, Kai; SCHRADER, Josef et al. *Das Bildungswesen in Deutschland: Bestand und Potenziale*. Regensburg: Friedrich Pustet, 2019. ISBN 978-3-8252-4785-0., s. 263

³⁶ WALTEROVÁ, Eliška. Diskusní fórum o vzdělávání. Online. *METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ*. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/511/DISKUSNI-FORUM-O-VZDELAVANI.html>. [cit. 2024-03-02].

- nová kultura učení a vyučování.”³⁷

Skupiny pracovaly na doporučeních týkajících se těchto okruhů, tvořily se závěry, probíhaly kongresy, zasedání, workshopy a diskuse. Výsledkem bylo v roce 2002 dvanáct závěrečných doporučení:

- raná podpora učení: v mateřské škole a na základních školách
- individuální podpora: budování celodenních škol
- celoživotní učení: učení se, jak se učit, probíhá už na mateřské škole
- učit se přebírat zodpovědnost
- učitel je klíčem reformy
- vyrovnaná účast mužů a žen
- kompetence pro budoucnost
- užívání nových médií
- zábrana exkluze a její odstraňování
- vzdělávání a klasifikace imigrantů
- otevření škol a vzdělávacích zařízení
- školy a vzdělávací zařízení získají odpovědnost a zpětnou vazbu pro učení z evaluace: tedy rozvoj poradenství a státní kontroly³⁸

Bildung Plus je doplnění k těmto dvanácti bodům, které upozorňují na čtyři body, které jsou prioritou. Raná podpora je velice důležitá a doporučuje se ji využívat. Žáci tak získávají motivaci a předpoklady rozvoje schopnosti k učení. Na základních školách probíhá individuální podpora osobní a sociální identity dětí a věnuje se jim delší čas. Dalším bodem je učit se přebírat zodpovědnost. Žáci se musí orientovat ve změnách, umí hodnotit, vytvářet postoje a názory a nést následky za jejich chování na základě spolupráce. Imigranti navíc musí dostávat podporu, žáci musí být otevření novým

³⁷ WALTEROVÁ, Eliška. Diskusní forum o vzdělávání. Online. *METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ*. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/511/DISKUSNI-FORUM-O-VZDELAVANI.html>. [cit. 2024-03-02].

³⁸ WALTEROVÁ, Eliška. Diskusní forum o vzdělávání. Online. *METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ*. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/511/DISKUSNI-FORUM-O-VZDELAVANI.html>. [cit. 2024-03-02].

kulturám a přijímat je. Cizí jazyk je brán jako obohacení a imigrantům by se mělo zajistit osvojení si němčiny. Učitelé jsou proto klíčem reformy vzdělávání. Je důležité, aby se dále vzdělávali, včlenili do své práce nové úkoly, obsahy a metody. ³⁹

3.2 Zprávy OECD

OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) vydala zprávu *Bildung auf einen Blick 2005*. V ní tvrdí Edelgard Bulmahnová, že reforma vzdělávání v Německu je na dobré cestě a šance na pozitivní změnu má Německo opravdu veliké, lepší než kdy dříve. Na základě analýzy vývoje mezi lety 2002 a 2003 vznikly následující závěry. Výdaje na vzdělávání z celkových veřejných výdajů byly navýšeny, vzrostl počet studentů vysokých škol, ve studii PISA 2003 se Německo umístilo lépe než o dva roky dříve (patnáctiletí dokázali, že dokážou řešit problémy), šance na zaměstnání se zvýšila díky kvalifikaci a snížil se podíl patnácti až devatenáctileté mládeže, která nebyla zaměstnaná ani na zaměstnání necílila (na pouhých 1,8 %). Ve vývoji zůstává podpora všech jedinců, tedy i imigrantů a žáků bez dostatečného sociálněekonomického zázemí. ⁴⁰

Německo následně reagovalo na výsledky výzkumu PISA a začalo s reformami, aby se zajistila lepší kvalita pro výchovu dětí v mladém věku a vyrovnaly se sociální nerovnosti a vznikla zpráva *Bildung auf einen Blick 2007*. K dispozici byly nové závěry: v roce 2005 mělo 86 % pracujících mužů a 79 % pracujících žen ve věku 25 až 64 let ukončené vysokoškolské či srovnatelné vzdělávání. Podíl studentů univerzit stoupl oproti roku 2004 o 4 % a od roku 2000 o 6 %. Německo společně s Řeckem se také umístilo na prvním místě v podílů absolventů vyššího sekundárního stupně (jedná se o všeobecnou vysokoškolskou a odbornou zralost nebo byla ukončena příprava na povolání) a následujících 10 let se téměř pokaždé umístilo na stejné úrovni. Kromě toho se rozvíjela také podpora (hlavně jazyková) imigrantů. ⁴¹

³⁹ WALTEROVÁ, Eliška. Diskusní forum o vzdělávání. Online. *METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ*. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/511/DISKUSNI-FORUM-O-VZDELAVANI.html>. [cit. 2024-03-02].

⁴⁰ JEŽKOVÁ, Věra; VON KOPP, Botho a JANÍK, Tomáš. *Školní vzdělávání v Německu*. Univerzita Karlova. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1558-5., s. 34

⁴¹ JEŽKOVÁ, Věra; VON KOPP, Botho a JANÍK, Tomáš. *Školní vzdělávání v Německu*. Univerzita Karlova. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1558-5., s. 36

3.3 Současné inovace

Německo se momentálně řadí k zemím, které jsou charakteristické vysoce kvalitním školstvím, jež je atraktivní také pro zahraniční studenty. V mezinárodním srovnání je se v posledních letech úroveň vzdělanosti zvyšuje, jelikož roste poptávka po vyšších formách ukončení a žáci mají tak možnost zažít úspěšný duální systém přípravy na povolání, který je považován za příkladný. Velmi kvalitní je z mezinárodního pohledu také terciární vzdělávání. ⁴²

Německý školský systém je založen na stavebnicovém principu, což znamená, že kdykoliv žáci ukončí školu, mají možnost dalšího navazujícího studia – díky této různorodosti se zabraňuje nezaměstnanosti mladých lidí. Cílem navazujících škol je, aby žáci byli podporováni individuálně a aby se neučili věci, které už dávno znají. ⁴³

V Německu také dochází k autonomizaci (hlavně finanční), aby školy měly více svobody při organizaci výuky i školy. Konkrétními příklady jsou: „vývoj vlastního profilu školy, výběru učebních pomůcek, stanovení velikosti tříd a počtu hodin pro jednotlivé předměty v rámci zadaného rozmezí, organizace výukových časů, více prostoru při hodnocení výkonů žákyň a žáků. Kromě toho se plánuje posílení práva škol na rozhodování při přidělování učitelských sil.“ ⁴⁴

Aby se v Německu zajistila dostatečná kvalita výuky, existuje školská inspekce, která se dělí na odbornou, právní a služební. Důraz je kladen na tři základní oblasti: co se děti učí, normování rozhodujících bodů vzdělávací dráhy a organizace výuky. Do první oblasti spadá hodinový plán, vzdělávání učitelů a časové rytmy. Druhá oblast se zabývá pravidly a realizací zkoušek. Poslední oblast se zabývá frekvencí tříd, hodinového úvazku učitelů a diferenciaci výuky. ⁴⁵

Na školách dochází od pandemie Covidu19 k digitalizaci. 73 % učitelů v Německu používá v rámci výuky minimálně jednou týdně digitální média. Digitalizace nepředstavuje pouze používání počítačů či tabletů, ale také zásadní úpravu školského

⁴² JEŽKOVÁ, Věra; VON KOPP, Botho a JANÍK, Tomáš. *Školní vzdělávání v Německu*. Univerzita Karlova. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1558-5., s. 55

⁴³ JEŽKOVÁ, Věra; VON KOPP, Botho a JANÍK, Tomáš. *Školní vzdělávání v Německu*. Univerzita Karlova. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1558-5., s. 56

⁴⁴ RÝDL, Karel. *Inovace školských systémů*. Zelená 17, Praha 6: ISV, 2003. ISBN 80-86642-17-8., s. 177

⁴⁵ RÝDL, Karel. *Inovace školských systémů*. Zelená 17, Praha 6: ISV, 2003. ISBN 80-86642-17-8., s. 182

systemu v určitých oblastech, aby byly digitální metody zasazeny do vzdělávacího kontextu. Došlo k velikému posunu, poněvadž během roku 2017 používalo jednu týdně během výuky digitální média pouze 50,1 % učitelů, ale v roce 2021 jejich podíl vzrostl na 73,3 %. ⁴⁶

Dále probíhá v Německu rozvoj vzdělávání STEM. „Koncept STEM vznikl v USA v 90. letech minulého století pro označení vzdělávání v oborech přírodní vědy (Science), techniky (Technology) a technologie (Engineering) a matematiky (Mathematics).“ ⁴⁷

V Sasku bylo celkem 20 škol v Drážďanech označeno 14. 9. 2022 jako „MINT Zukunft schaffen“ – tedy školy, které cílí na digitalizaci a rozvoj STEM vzdělávání. Třináct z těchto škol se označuje jako „MINT-freundliche Schule“ a sedm škol jako „Digitale Schule“. Celkově v Sasku se nachází již 28 škol se stejným označením. Kromě běžné výuky žáci zpracovávají speciální projekty a podílí se různých soutěžích. Školy nabízejí praktické kariérní poradenství, udržují kontakty s komerčními podniky a motivují hlavně dívky, aby se zajímaly o předměty STEM. ⁴⁸

Důležitý je také rozvoj inkluze, aby se zvýšila podpora žáků se SVP, kteří jsou na speciálních školách. Bavorsko vyvinulo systém integrace formou spolupráce – jedná se tedy o různé přístupy k podpoře těchto žáků. 15 400 žáků se SVP navštěvují hlavní školy v Bavorsku a v poslední době byly z tohoto důvodu rozšířeny speciálně-pedagogické služby. Existují mobilní služby, které nabízejí konzultace, podporu, diagnostiku a také vznikly detašované třídy, jež podporují spolupráci mezi speciální školou a běžnou školou jak ve výuce, tak i ve školním životě. Byly vytvořeny společné projekty (výlety, oslavy, výstavy). ⁴⁹

⁴⁶ *Digitalisierung Schule – Definition, Statistiken sowie Vor- und Nachteile*. Online. Forum Wissen, das ankommt. 2023. Dostupné z: <https://www.forum-verlag.com/blog-bes/digitalisierung-schule>. [cit. 2024-03-02].

⁴⁷ *Konzept STEM*. Online. KAP podpora. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/p-kap/konzept-stem.html>. [cit. 2024-03-02].

⁴⁸ *Auszeichnung »MINT-freundliche Schulen« und »Digitale Schulen« in Sachsen*. Online. Sachsen.de. 2022. Dostupné z: <https://www.medien-service.sachsen.de/medien/news/1054422>. [cit. 2024-03-02].

⁴⁹ *Inkluzivní vzdělávání a výuka osob se speciálními vzdělávacími potřebami*. Online. *METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ*. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/473/INKLUZIVNI-VZDELAVANI-A-VYUKA-OSOB-SE-SPECIALNIMI-VZDELAVACIMI-POTREBAMI.html>. [cit. 2024-03-02].

Důležitá je také spolupráce mezi učiteli a žáky – nejen německými, ale i zahraničními. Příkladem školy s mezinárodním zaměřením je Gymnasium Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid v Bavorsku, která o sobě tvrdí: „Jako internátní škola s mezinárodním zaměřením se zasazujeme o společnou gymnaziální výuku a každodenní život s našimi zahraničními žáky. Důležitým prvkem sjednocující komunikace je dvojjazyčná výuka v jednotlivých třídách a v některých předmětech a jazyková soustředění ve vlastní škole. Výměny s našimi partnerskými školami umožňují našim žákům nahlédnout do každodenního života v jiných zemích, zlepšují jejich jazykové znalosti a činí komunikaci v jiném jazyce přirozenější. Nejdůležitější je však pro nás soužití v rámci školní rodiny – s žáky, rodiči, pracovníky firem, vychovateli a učiteli, v níž náboženství a původ nikdy nerozdělují, ale obohacují každého jednotlivce.”⁵⁰

Učitel zeměpisu učící na této škole, který se organizačně podílí na výměnných pobytech s partnerskou školou Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci a zároveň má na starosti pobyt žáků z Gymnázia F. X. Šaldy, kteří tráví výměnný rok ve Wiesentheidu, tvrdí: „Vidím veliký rozdíl vztahu učitelů k žákům mezi německými studenty a českými studenty. Čeští studenti běžně nemají s učiteli blízký vztah – naopak je jejich vztah poměrně odměřený. V Německu mají učitelé s žáky blízký vztah. Často si povídají mimo hodinu, učitelé znají žáky jménem a ví o jejich zájmech či starostech. Žáci proto nemívají strach být na hodinách aktivní a zapojovat se do projektů a diskuzí. Čeští žáci, kteří se tu rozhodnou strávit výměnný rok, jsou sice slušní a ukáznění, ale nejsou tolik zvyklí mít vlastní názor, stát si za ním, diskutovat a všeobecně o věcech přemýšlet.”

Kontakt s učiteli je pro mnohé děti zásadní i z toho důvodu, že touží po kontaktu, který v dnešní době často nedostávají od rodičů. Učitelé tak nevnímají děti jako agresory, ale spíše jako oběti, které se ocitly v proměně společnosti. Ztratily hluboký a opravdový vztah s rodiči a často i mezi sebou.⁵¹

⁵⁰ *Schule mit internationaler Ausrichtung*. Online. Gymnasium Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid. 2024. Dostupné z: <https://lsh-wiesentheid.de/gemeinsam-in-die-zukunft/schule-mit-internationaler-ausrichtung/>. [cit. 2024-03-02].

⁵¹ MOREE, Dana. *Teachers on the Waves of Transformation: Czech School Culture Before and After 1989*. Ovocný trh 560/5, 116 36, Praha 1: Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4377-9., s. 131

4 Návštěva Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci

Na základě teoretické části bakalářské práce, která se zabývá srovnáváním několika principů německého školského systému s českým školským systémem na příkladu Bavorska (a konkrétně i školy Gymnasium Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid) a Saska (na příkladu Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci), byl proveden výzkum na gymnáziu F. X. Šaldy – konkrétně v maturitním ročníku německého oddělení. Jedná se o třídu 6N (šestileté gymnázium).

Byla navštívena hodina českého i německého dějepisu s cílem porovnat výuku na českém a německém oddělení gymnázia. S oběma učiteli byl veden rozhovor, který byl také zaměřen na srovnávání výuky na českém a německém oddělení. O týden později byl žákům této třídy odeslán dotazník se záměrem zjistit, kolik informací si pamatují z obou hodin dějepisu a také zhodnotit výuku učitelů na obou oddělení.

Průběh studia žáků na šestiletém gymnáziu probíhá takto – žáci se první dva roky ve třídách 1N a 2N učí velmi intenzivně němčinu, jelikož mají od třídy 3N do 6N zhruba polovinu předmětů vyučovaných v němčině rodilými mluvčími, kteří neumějí česky. Během třídy 4N mají dva až čtyři žáci možnost strávit výměnný rok v německém Wiesentheidu (na gymnáziu Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid) a pak se opět vrátit do pátého ročníku. Během třídy 5N a 6N žáci sbírají (stejně jako sbírají žáci v Německu) body k maturitě. Ve třídě 6N pak konají nejen českou, ale i německou maturitu.

Ve třídě 6N mají žáci čtyři předměty v němčině, z nichž tři si musí vybrat k maturitě. Povinné předměty, ze kterých žáci musí maturovat, jsou německý jazyk a literatura a matematika. Dále se žáci rozhodují, jestli si zvolí k maturitě zeměpis či dějepis. Samozřejmě je povinností maturovat i z českého jazyka a literatury a z jednoho ze tří předmětů: angličtina, fyzika, biologie, ale zde už se jedná o českou maturitu.

Předmět, který mají žáci od třídy 3N do třídy 6N společný pro české i německé oddělení, je dějepis. Po dobu těchto čtyř let učitelé vyučují během hodin podobné časové období, na které ovšem nahlízejí z odlišných perspektiv. I když se probírá dobový kontext v rámci celé Evropy, úhel pohledu na daná období je v obou zemích poněkud jiný.

Třída 6N byla navštívena dne 21. a 22. února 2024. První den vyučoval ve třídě český učitel formou českého školského systému a druhý den německá učitelka na

principech německého školského systému. Během obou hodin se probíralo stejné období (tedy rok 1946 až 1948). Tato hodina byla zvolena kvůli tomu, že se probíralo stejné téma (poválečné období), což umožňuje srovnat českou a německou výuku na gymnáziu.

4.1 Analýza výuky českého dějepisu

Dne 21. února 2024 proběhlo sledování hodiny českého dějepisu (vyučovaného od 9.15 do 10.00) a bylo pozorováno, že se ve třídě 6N nacházelo dvacet tři žáků, kteří byli vedeni českým učitelem. Žáci seděli po dvojicích v lavicích, rozdělených do třech sektorů a několika řad. Hodinu pan učitel uvedl představením autorky práce a žáky seznámil s cílem její návštěvy.

Poté se rovnou pustil do výkladu, jenž se týkal roku 1948, aniž by uvedl téma a cíl hodiny. Z celkového počtu žáků bylo pozorováno, že v průběhu celé vyučovací hodiny na otázky odpovídalo pouze pět žáků na otázky zaměřené na vládu v oné době (například jakým způsobem může vláda měnit ústavu, jak probíhají volby, co se změnilo po ukončení války apod.). Zbytek žáků si zřejmě zapisoval poznámky.

Na otázky navíc bylo časově vymezeno zhruba pět minut, přičemž poté pan učitel napsal na tabuli „Vítězný únor – padesátá léta” a následně i hlavní znaky tohoto období: tedy represe, centralizovaná plánovaná ekonomika, znárodnění, kolektivizace a železná opona. Ke každému z těchto znaků byly poskytnuty informace a vysvětlení na různých příkladech. Jednalo se o výklad, který zabral zhruba dvacet minut, jenž byl veden frontálně. Bylo poznat, že má pan učitel široké znalosti a rozumí souvislostem.

Následovalo rozdělení třídy na šest skupin po čtyřech lidech a úkolem bylo na papíru odpovědět na několik otázek, které žáci našli v textu. Mezitím pan učitel čas od času navštěvoval jednotlivé skupiny a zkoumal, jak se žákům daří. Bylo vyzorováno, že cílem skupinové práce bylo přijít na nějaké konkrétní informace, které se nacházely v textu. Neprobíhala tedy žádná diskuze s cílem vyjadřovat vlastní názor.

Následně byly veškeré papíry skupinou podepsány a odevzdány. Závěrem bylo oznámeno, že za skupinovou práci dostanou známku s malou váhou a hodina byla ukončena. Nebylo provedeno shrnutí hodiny, ani nebyly studentům řečeny výsledky jednotlivých otázek, které žáci vypracovávali.

4.2 Analýza výuky německého dějepisu

Sledování hodiny německého dějepisu 22. února 2024 vyučovaného německou učitelkou pocházející ze Saska a učící – jak bylo popsáno – dle německého školského systému, poskytlo pohled na jiný pedagogický přístup než v hodině českého dějepisu. Hodina probíhala od 11.15 do 12.45. Maturitu z dějepisu si vybralo celkem třináct žáků z celkového počtu dvaceti jedna žáků (zbytek žáků se rozhodlo maturovat ze zeměpisu). Ale vzhledem k tomu, že žáci sbírají body k maturitě za poslední dva roky i z německého dějepisu, jsou tím motivováni, aby usilovali o dobré výsledky – zvláště dobrý průměr potřebují ti, kteří se rozhodnou studovat v Německu.

Žáci seděli ve třídě v lavicích do tvaru písmene „U“. Paní učitelka stála v přední části třídy.

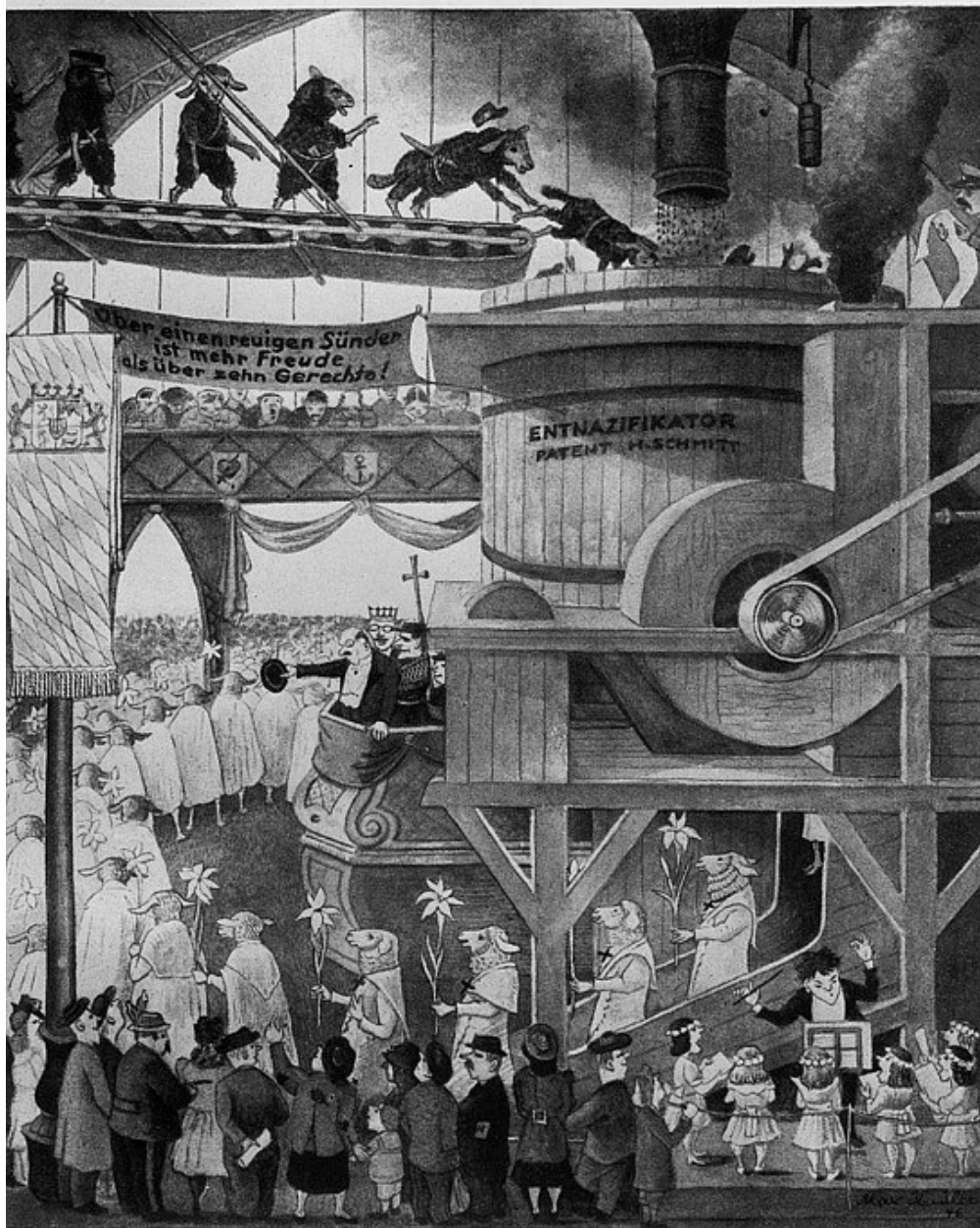
Tématem hodiny byla denacifikace Německa po druhé světové válce po roce 1946. Po představení autorky práce a záměru její návštěvy paní učitelka nastínila, co je cílem dnešní hodiny a téma bylo napsáno na tabuli.

Dále probíhala třicet minut diskuze na ono téma. Nejprve měli žáci podávat návrhy, co by oni dělali na místě politiků v oné době, převážně jak by zacházeli s nacisty a příslušníky nacistů. Příklady návrhů jsou: poslat nacisty do vězení, zavést nový tisk a kontrolu knih a zavést normalizaci. Bylo pozorováno, že většina žáků byla aktivně a se zájmem zapojena do diskuze. Dále bylo zmíněno, že spousta lidí se v NSDAP neocitla dobrovolně ale kvůli nátlaku a žáci se měli společně zamyslet nad tím, jak dlouho trvá, než se svět znormalizuje. Dalo se vypořádat, že žáci měli prostor pro vlastní názory a zamýšleli se nad různými okolnostmi té doby a snažili se najít nejlepší řešení těchto problémů.

Poté byla žákům rozdána karikatura „Schwarz und weiß, oder mechanische Entnazifizierung“. Karikatura znázorňuje několik symbolů tehdejší doby, kdy každá barva značí něco jiného (například hnědá představuje stranu NSDAP, černý beran hříšného člověka, bílý nevinného člověka). Žáci popisovali karikaturu (ústně) a měli najít skryté významy a symbolismy, tedy karikaturu interpretovat, a zároveň identifikovat hlavní myšlenku karikatury. Bylo vypořádat, že se žáci opět aktivně podíleli na této aktivitě, procvičovali práci s materiálem a vyjadřovali vlastní názory.

Následně byli žáci rozděleni do pěti skupin a každá měla za úkol přečíst si vlastní text o denacifikaci a sepsat si několik důležitých bodů. Na tabuli byly nalepeny papíry formátu A2 s rozdílnými nadpisy dle tématu skupiny, kam byly každou skupinou napsány vypracované body. Poté každá skupina předstoupila před třídu a prezentovala svoji verzi. Ostatní si do sešitů zapisovali důležité informace získané od jiných skupin. Každá skupina měla na prezentaci dvě minuty. Případné chyby byly ihned opraveny. Při sledování skupinové práce bylo registrováno, že dochází ke kombinaci čtení, diskuze, interpretace a prezentace. Žáci se měli kromě čtení informací opět také samostatně i ve skupině zamýšlet nad řešeními různých problémů.

Na konci hodiny žáci s paní učitelkou diskutovali o tom, jaký mají názor na denacifikaci z českého pohledu. Poté byla hodina shrnuta, aby si žáci pamatovali nejpodstatnější poznatky a bylo jim sděleno téma příští hodiny.

Springt immer rein! Was kann euch schon passieren,
Ihr schwarzen Böcke aus dem braunen Haus!
Man wird euch schmerzlos rehabilitieren.
Als weiße Lämmer kommt ihr unten raus.

Wir wissen schon: Ihr seid es nie gewesen!
(Die andern sind ja immer schuld daran — —)
Wie schnell zum Guten wandeln sich die Bösen,
Man schwarz auf weiß im Bild hier sehen kann.

J. Mentzer

Obrázek 5 - Scharz und weiss oder Mechanische Entnazifizierung ⁵²

⁵² RADLER, Max. *Schwarz wird weiß oder Mechanische Entnazifizierung*. Online. In: Rothenburg unterm Hakenkreuz. 2014. Dostupné z: <http://www.rothenburg-unterm-hakenkreuz.de/entnazifizierung-2-ein-werk-der-unvollkommenheit-und-unfaehigkeit-136-spruchkammern-sollten-bayerns-bevoelkerung-in-die-kategorien-ihrer-braunen-vergangenheit-einstufen/>. [cit. 2024-03-07].

4.3 Rozdíly mezi hodinami českého a německého dějepisu

Na základě těchto dvou hodin i poznatků z teoretické části bakalářské práce se dá jmenovat několik rozdílů mezi hodinami českého dějepisu (učeného českým učitelem dle českého školského systému) a německého dějepisu (vedeného německou učitelkou dle německého školského systému – konkrétně saského).

Prvním faktorem je uspořádání lavic. Frontální uspořádání lavic, které bylo na hodině českého dějepisu, je klasickým uspořádáním lavic na českém oddělení gymnázia F. X. Šaldy a zároveň se často používá i na jiných českých školách. ⁵³ Dochází zde k ideálním podmínkám k frontální výuce. Žáci mají tak možnost poslouchat výklad a zapisovat si vše potřebné do sešitů.

Naopak uspořádání do tvaru U (na německých hodinách Gymnázia F. X. Šaldy) je velmi efektivním uspořádáním, protože podporuje všechny tři hlavní styly vyučování – individuální, skupinový a hromadný, aniž by se nadále musel nábytek upravovat či přesouvat. Díky tomuto uspořádání mají tak žáci možnost aktivně mezi sebou komunikovat a diskutovat, zatímco jsou stále pod dohledem učitele, který může žáky hlídat a zároveň se všemi navazovat oční kontakt. Snadno dochází mezi žáky k neverbální komunikaci (na rozdíl od uspořádání frontálního) a učitel má přehled o všech aktivitách v hodině. ⁵⁴

Největší rozdíl lze vysledovat u aktivity žáků v hodině. Během hodin českého dějepisu na této škole žáci nejsou hodnoceni za aktivitu v hodině, tudíž nemají tolik motivaci se hlásit. Výuka za normálních okolností probíhá frontálně, přičemž se pan profesor někdy zeptá na nějaký dotaz, ale většinou odpovídají buď extrovertní žáci či žáci, kteří se o tento předmět obzvláště zajímají. Ostatní si pouze zapisují poznámky a aktivní během vyučování nejsou.

⁵³ VRBOVÁ, Renáta. *Metodika práce asistenta pedagoga při aplikaci podpůrných opatření u žáků s narušenou komunikační schopností*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. ISBN 978-80-244-4475-8., s. 18

⁵⁴ SUCHÁČEK, Petr. *Co by měl každý učitel vědět o uspořádání třídy*. Online. Zprávy z MUNI. 2015. Dostupné z: <https://www.em.muni.cz/vite/6618-co-by-mel-kazdy-ucitel-vedet-o-usporadani-tridy>. [cit. 2024-03-18].

V německém dějepisu je naopak nutné, aby žáci spolupracovali s učitelem i mezi sebou, jinak by dostali horší známku za aktivitu v hodině (což platí pro tuto školu i další školy v Sasku). Tudíž během hodin se hlásí úplně všichni a snaží se vyjadřovat svůj názor k dané problematice. Introvertní žáci mohou mít ze začátku problém se zapojovat, ale postupem času jsou motivováni k rozvíjení svých komunikačních kompetencí.

Na základě hodnocení aktivity v hodině je důležité zmínit, že žáci jsou během hodin německého dějepisu na této škole motivováni k přemýšlení o problémech, navrhování řešení problémů a všeobecně k diskuzi. Samozřejmě je nutné, aby si některé informace pamatovali nazpaměť, ale hlavním cílem předmětu není, aby se žáci naučili mnoho informací z paměti, nýbrž aby byli schopni informace použít v praxi. Není tolik kladen důraz na správné odpovědi, nýbrž na vlastní názor. Cílem českého dějepisu naopak je, aby se žáci pouze naučili látku a uspěli v následném znalostním písemném testu.

Posledním aspektem, v čem se obě výuky liší, je průběžné shrnutí důležitých bodů učitelem. Paní profesorka během celé hodiny dějepisu po každé části shrnula několik důležitých poznatků, které se za určitou část hodiny žáci naučili a co by si měli dále odnést. Také skupinové práce byly následně hodnoceny, chyby opraveny a shrnuty nejdůležitější závěry. Na konci hodiny je vyučování rovněž shrnuto a zasazeno do kontextu vzhledem k uplynulým a následujícím hodinám.

Naopak během českého dějepisu skupinové práce zhodnoceny nebyly, žáci tudíž nevěděli, zda napsali správné odpovědi – počítají pouze s tím, že následující hodinu dostanou z oné práce známku. Hodina na závěr shrnuta nebyla, takže si žáci nemohou odnést nějaké konkrétní důležité informace, ale je třeba, aby se na další písemnou práci naučili všechny informace z konkrétních témat.

4.4 Výsledky z rozhovoru s vyučujícím českého dějepisu

S oběma učiteli byl po hodině veden rozhovor s cílem zjistit, jaké výukové metody používají a jaký mají názor na český i německý způsob vyučování, případně aby jej porovnali.

Pan profesor učící český dějepis učí na škole již několik let a učí všechny možné třídy (víceleté osmileté gymnázium, čtyřleté i šestileté německé). Vzhledem k tomu, že učí předmaturitní i maturitní ročník šestiletého gymnázia, vidí rozdíly mezi oběma

systemy výuky díky jeho žákům i německým učitelům, se kterými musí být neustále v kontaktu hlavně kvůli převádění známek na body. Během rozhovoru (příloha I) byly zjištěny následující skutečnosti.

Pan učitel ke své výuce nepoužívá žádné materiály, pouze vlastní znalosti, které si před hodinou napíše a podle nichž učí. Učebnici použil jen při výuce v jiné třídě. Tvrdí: „S jednou třídou jsme se tedy dohodli, že si učebnici pořídí, ale ta slouží pouze pro jejich samostudium a aby měli doma nějaké zdroje. Jinak se žáci běžně učí jen na základě poznámek, které si dělají sami na základě výkladu – což platí i pro třídu 6N.”

Dále bylo zjištěno, že jsou jeho žáci hodnoceni na základě několika testů (čtyř až pěti). „Na testy se žáci učí z poznámek z hodin, které se musí naučit nazpaměť. Dále si zapisuju, kdo je aktivní a když mají žáci nerozhodné známky, беру na aktivitu ohled, hlavně když je potřeba známky převést na body a není jisté, kolik přesně bodů by žák měl dostat (aktivita může zvýšit body klidně i o dva),” vysvětluje učitel.

Posledním tématem byly výhody i nevýhody německého školského systému. Za výhodu německého systému učitel považuje rozdělení třídy na dvě skupiny po maximálně patnácti žácích, kdy se jedná o dvouhodinovky. Jako veliký přínos vidí sbírání bodů k maturitě: „Známky, které se za poslední dva roky sbírají k maturitě, jsou více motivační, protože lehký tlak, pod kterým se žáci nacházejí, je pro ně prospěšný. Body jsou obecně lepší než známky, protože jsou objektivnější. Žáci mají díky nim větší motivaci snažit se průběžně, a pokud se jim něco nedaří (jako aktivita nebo určitý předmět), mají možnost si to vykompenzovat jinými body.”

Na německém oddělení gymnázia má aktivita v hodině výrazně vyšší váhu než na českém (kde se aktivita většinou nehodnotí), což učitel považuje za velkou výhodu: „Taky je super, že dostávají známky za aktivitu, takže díky tomuto systému mají extroverti i introverti možnost v něčem vynikat a naopak v něčem jiném se posouvat. Takže nejen že se žáci učí informace nazpaměť, ale také se učí komunikovat a vyjadřovat k problémům.”

Nevýhodou je podle něj špatná komunikace s německými kantory: „Nevýhodou je určitě nedostatečná komunikace Němců s českými učiteli. Kdykoliv je období klausur, všechno se točí kolem nich a musí odpadat hodiny a přizpůsobovat jim i chod v jídelně.

Určitě by bylo lepší, kdyby klausury probíhaly během hodin, kdy normálně probíhá výuka daného německého předmětu, nebo kdyby se klausury zkrátily nebo upravily.”

Do rozhovoru také vstoupil ve stejném kabinetě nacházející se třídní učitel třídy 3N, který má také se systémem na německém oddělení gymnázia osobní zkušenosti a učí žáky, kteří chodí na německé oddělení. Tvrdí: „Bodový systém je za mě taky super. Jak říkal kolega, pro žáky je to obrovskou motivací, kterou mají po celou dobu. Díky předzámce k maturitě je tak maturita objektivnější a je super, že když se žák probudí ráno unavený či je mu nevolno a náhodou se mu maturita tolik nepovede, zachrání ho body za poslední dva roky, protože ta předzámka má podobnou váhu jako maturita. Taky se mi líbí, že se na vysoké školy nemusí konat přijímací zkouška (která může být ze stejného důvodu také neobjektivní), ale žáci rozhodují o své budoucnosti mnohem delší dobu tím, že sbírají body.”

4.5 Výsledky z rozhovoru s vyučující dějepisu v německém jazyce

S německou učitelkou učící německý dějepis byl proveden rozhovor s cílem zjistit, jaké metody ona používá při výuce a jakým způsobem se výuka německých učitelů liší od výuky českých učitelů (příloha II). Učitelka dříve učila na gymnáziu v Sasku a již druhým rokem učí na Gymnáziu F. X. Šaldy v Liberci, tudíž má osobní zkušenosti s učením žáků v Německu a stejným způsobem nyní učí české žáky na německém oddělení (nemá pouze třídu 6N, ale i mladší ročníky).

Během hodin je zjevná snaha o používání různých materiálů, aby byla hodina zajímavá a kreativní. Tvrdí: „Kromě učebnice používáme materiály ze stránky geschichte.interaktiv.com, kde jsou videa k různým událostem a zároveň odtud využívám i pracovní listy. Také probíhají kreativní projekty a na ty se používá všechno možné.”

Dalším diskutovaným tématem bylo známkování. „Známkování probíhá u všech německých předmětů stejně. Padesát procent pololetní známky tvoří známka za aktivitu a dalších padesát procent dvě klausury,” říká paní učitelka. Dodala, že do známky za aktivitu spadají projekty a prezentace, „ale větší váhu má samotná aktivita v hodině – tedy jak se žáci hlásí a spolupracují.”

Dále se řešilo, zda je podle učitelky správné, že žáci sbírají poslední dva roky body k maturitě s cílem zjistit, zda se shoduje názor všech tří učitelů ohledně toho, že maturita

pobízí žáky k průběžné přípravě. Toto tvrzení se potvrdilo, jelikož učitelka doslova tvrdí: „Body jsou objektivní a motivují žáky k maturitě.“ Následuje vysvětlení, proč jí přijde systém hodnocení na německém oddělení objektivní: „Samozřejmě, že každý učitel hodnotí trochu jinak a ideální by bylo používat slovní hodnocení, ale to se dělá pouze v první a druhé třídě. Na gymnáziu se to nedá dělat. Ale ke každé známce z klauzury žáci dostanou kromě bodů i poznámky k obsahu. Takže body z klauzur nemůžou být náhodné a subjektivní, ale učitelé se řídí těmito poznámkami a hodnotí práce podle nich. Žáci si zase můžou poté poznámky přečíst a vědět, co měli udělat jinak, aby dostali lepší známku.“

S mnohými výhodami německého školského systému učitelka souhlasí s učitelem českého dějepisu. Uvedla několik příkladů: „K výhodám určitě patří, že se žáci učí historický kontext k dané látce, následně se učí formulovat nápady a samostatně řešit problémy. Učení je vcelku akademické (někdy až přespráliš a nemusí to tedy mít jen výhody). Je orientované na studium a od českých učitelů dostáváme pozitivní zpětné vazby. V českých předmětech je kladen příliš veliký důraz na vědomosti a zbytek dovedností se nerozvíjí a to je velikou nevýhodou českého systému.“

4.6 Závěry z návštěvy Gymnázia F. X. Šaldy

Oba učitelé vyučují dějepis stejnou třídu a probírají totožné období, ale využívají při tom rozdílné metody a hodnocení na základě rozdílných požadavků českého a německého oddělení školy. Některé metody si může učitel stanovit sám (například jak moc probíhá během vyučování výklad a jak často naopak skupinové práce), ale na mnohé metody má vliv i samotný školský systém.

V Sasku (i na německém oddělení gymnázia) se běžně hodnotí aktivita v hodině, tudíž se klade na učitele učící na německém oddělení gymnázia stejný požadavek – tedy aby (v tomto případě během hodin německého dějepisu) probíhala komunikativní metoda a tvořila většinu hodiny. Žáci jsou tedy aktivně zapojeni do procesu výuky – mezi sebou i s paní učitelkou konverzují, diskutují a rozvíjejí vlastní myšlenky, nejde tedy tolik o memorování, nýbrž o učení se přemýšlet a řešit problémy a za to jsou hodnoceni, což je považováno dle učitelů za velikou výhodu.

Na hodinách na českém oddělení gymnázia (například právě během hodin českého dějepisu) není komunikativní metoda tolik rozšířená a spíše je kladen důraz na vědomosti. Dle učitele českého dějepisu je dobré, že je během německých hodin hodnocena aktivita v hodině, což napomáhá introvertům i extrovertům k činění pokroků.

Hodiny německého dějepisu jsou zde kromě toho velmi kreativní díky projektové výuce a užití mnoha materiálů, jelikož 50 procent pololetní známky se skládá z aktivity v hodině (a velkou část z toho tvoří projekty). Všichni němečtí kantoři na gymnázium musí tedy žákům zadávat různé projekty, aby byla konečná známka kompletní.

Od českých učitelů na českém oddělení gymnázia se hodnocení aktivity v hodině a projektů neočekává, tudíž se předmět většinou ukončuje pololetní známkou vytvořenou na základě písemných prací. Písemné práce se tvoří z výkladu v hodině a žáci se tak musí naučit informace k danému tématu zpaměti.

Jako učební pomůcky používá učitel českého dějepisu pouze vlastní poznámky, které jsou frontálním vyučováním prezentovány jako výklad před třídou. Třída poslouchá, zapisuje si poznámky a zodpoví několik dotazů. Skupinové práce prý probíhají zřídka kdy a bývají hodnoceny známkou s nižší vahou, jelikož české oddělení gymnázia skupinové práce nevyžaduje a učitelé je tedy dělat nemusí.

Oba učitelé jsou také toho názoru, že německá maturita a sbírání bodů za předmaturitní a maturitní ročník je objektivnější, než jak to probíhá v České republice, kdy průběžné známky za testy nemají tak velkou hodnotu a důležité pro maturitu je jen to, co se žákovi povede během samotné maturitní zkoušky.

Po návštěvě Gymnázia F. X. Šaldy byl žákům o týden později odeslán dotazník, aby byla výuka (nejen dějepisu, ale všech německých předmětů) hodnocena také žáky třídy 6N, kteří zažili oba školské systémy za posledních šest let a výuku mnoha německých i českých kantorů. Cílem je porovnat, co žáci hodnotí na německé výuce za přínosné a co by rádi aplikovali do české výuky. Dotazník obsahuje kromě hodnocení výuky také část, kdy jsou ověřeny jejich znalosti z obou hodin a je zjištěno, zda si pamatují klíčové informace z výuky českého i německého dějepisu o týden později, aniž by se dívali do sešitů či se učili.

5 Výsledky dotazníku třídy 6N

Všem žákům třídy 6N byl o týden později odeslán dotazník, který měl dva hlavní cíle. Záměrem první části je zjistit, kolik informací si žáci pamatují z hodin českého i německého dějepisu, aniž by učili, a druhá část se zaměřuje na subjektivní hodnocení jak hodin českého i německého dějepisu, tak výuku jiných německých učitelů.

Dotazník vyplnilo celkem čtrnáct respondentů – všichni byli zletilí a byli před začátkem hodiny seznámeni s cílem výzkumu. Dotazník byl anonymní a jeho vyplňování zcela dobrovolné.

5.1 Analýza první části dotazníku

V první části dotazníku měli žáci odpovědět na pět otázek z hodiny českého dějepisu a na pět otázek z německého dějepisu. Správná odpověď je označena zeleně, částečně správná žlutě a chybná červeně (příloha III a IV). Za správnou odpověď dostal žák 2 body, za částečně správnou 1 bod a za chybnou 0 bodů (body byly pro lepší orientaci tohoto výzkumu převedeny na procenta a zaokrouhleny na desetiny).

První otázka je pro obě části stejná: Jakému tématu se věnovala tato hodina?

V české části dokázalo na tuto otázku odpovědět správně 92,9 % žáků, kdežto u německého dějepisu 100 % žáků.

Druhá otázka je zaměřená na nějaké konkrétní informace, které si žáci měli odnést z hodin. V české části otázka zní: „Dokážete (stručně v bodech) napsat, jaké byly hlavní znaky toho, co se dělo v padesátých letech? Znaky byly napsány na tabuli.”

Úspěšnost této otázky byla 39,9 % (tedy pouze dva žáci odpověděli zcela správně, sedm žáků odpovědělo částečně správně a zbytek uváděl odpověď ve tvaru „nevím” či „nemám tušení” a nezvládl si pamatovat ani jednu informaci z výkladu).

V německé části se jedná o otázku: „Diskutovalo se, jak byste se vy zachovali po Druhé světové válce k pozůstalým příslušníkům strany NSDAP a nacistům. Napište několik nápadů (osobních či spolužáků) krátce v bodech.”

Zde odpovědělo 85,7 % žáků správně (pouze jeden žák si nevzpomněl na ani jednu informaci).

Třetí až pátá otázka byla v obou případech zaměřena na skupinovou práci. V české části třetí otázka zní: Kdo to byl rolník Hynek a za co se v jeho souvislosti vyšetřovalo? Korektně odpovědělo 60,7 % žáků. Čtvrtou otázkou je: „Co znamená pojem ‚vatikánský agent‘?“ Správně odpovědělo pouze 50 % žáků (7 žáků odpovědělo špatně, z čehož 6 uvedlo, že „neví“ či že „nemá tušení“). Poslední otázkou v české části je: „Co znamená pojem ‚vesnický boháč‘?“ Úspěšnost byla o něco vyšší, tedy 57,1 %.

V německé části u třetí až páté otázky (opět zaměřené na skupinovou práci) dopadly výsledky značně lépe. Třetí otázka zní: „Jaká byla hlavní myšlenka karikatury ‚Schwarz wird weiß oder Mechanische Entnazifizierung, 1946‘?“ Správně odpovědělo 85,7 % žáků. Dále měli žáci odpovědět na otázku: „Co v karikatuře znamenaly následující motivy: hnědá barva (1), vlajka nalevo (2), beran (3) a jehně (4)?“ 75 % žáků odpovědělo správně (jelikož 5 odpovědí bylo označeno za částečně správné). Poslední otázka zní: „Čemu se věnoval text vaší skupiny během skupinové práce (velmi stručně)?“ 85,7 % žáků si vzpomnělo, v čem spočívala jejich práce, případně uvedli konkrétní informace, které si z práce odnesli. Pouze dva žáci si již nevzpomněli ani na téma.

Z těchto výsledků lze určit, že téma hodiny si žáci i u českého i u německého dějepisu pamatovali (až na jednoho žáka u českého dějepisu, který si na téma nevzpomněl).

U druhé otázky, která je v obou případech podobná, již lze vysledovat značný rozdíl mezi odpověďmi, jelikož si u německého dějepisu pouze jeden žák nevzpomněl na hlavní body diskuze, ale u českého dějepisu si pouze dva žáci pamatovali hlavní body z výkladu, sedm žáků si pamatovalo alespoň některé informace a pět žáků (tedy více než třetina) si nevzpomnělo vůbec na nic. U skupinové práce (otázky 3-5) dopadl německý dějepis také značně lépe než český.

Závěrem je, že „test“ z německé části dopadl mnohem lépe než z české, největší rozdíl byl u druhé otázky, kdy úspěšnost byla u českého dějepisu pouze 39,9 %, kdežto u německého 85,7 % (rozdíl 45,8 %).

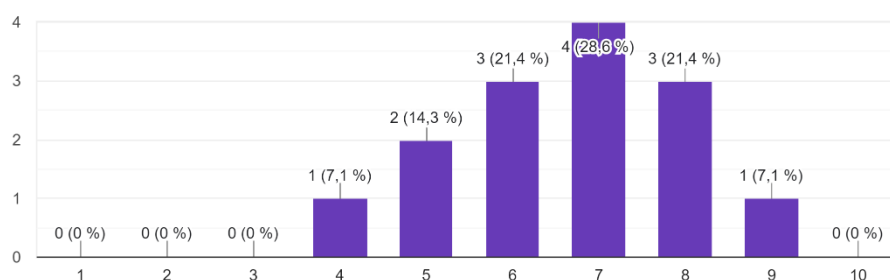
5.2 Analýza druhé části dotazníku

Žáci měli ve druhé části dotazníku zhodnotit několik faktorů týkající se nejprve hodin samotného dějepisu a poté také hodin ostatních německých učitelů a celkově systému na

německém oddělení gymnázia (příloha V). Výsledné hodnoty byly zaokrouhleny na desetiny.

První otázkou bylo: „Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje výuka českého dějepisu?“

Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje výuka českého dějepisu?
14 odpovědí

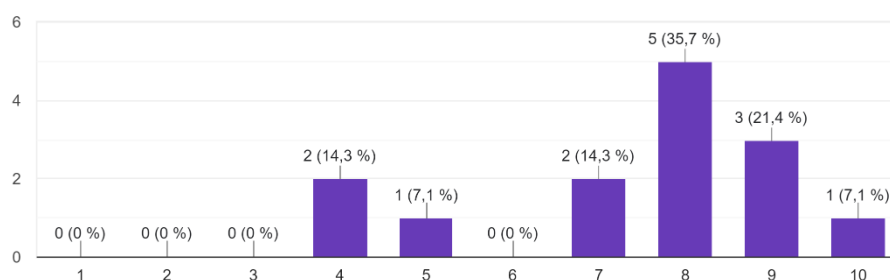

Graf 1 – Hodnocení výuky českého dějepisu na škále 1 až 10

Výsledná hodnota po provedení váženého průměru odpovídá číslu 6,6 z 10.

Druhá otázka se vztahuje na německý dějepis: „Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje výuka německého dějepisu?“

Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje výuka německého dějepisu?
14 odpovědí

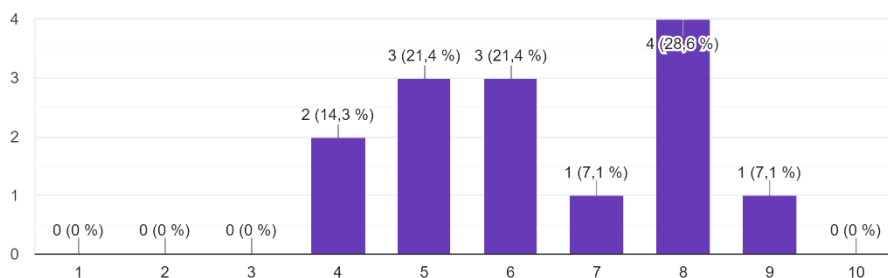

Graf 2 – Hodnocení výuky německého dějepisu na škále 1 až 10

Průměrnou hodnotou byla hodnota 7,4 z 10, což je o 0,8 větší než v případě českého dějepisu.

Dále žáci hodnotili (úplně stejným způsobem) známkování českého i německého dějepisu – Třetí otázka tedy zní: „Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje známkování českého dějepisu?“

Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje známkování českého dějepisu?
14 odpovědí

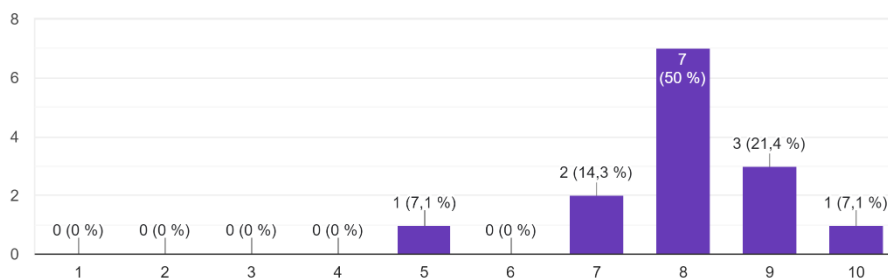

Graf 3 – Hodnocení známkování českého dějepisu na škále 1 až 10

Průměr hodnocení známkování českého dějepisu dává dohromady 6,4 z 10.

Čtvrtá otázka se týká německého dějepisu: „Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje známkování německého dějepisu?“

Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje známkování německého dějepisu?
14 odpovědí

Graf 4 – Hodnocení známkování německého dějepisu na škále 1 až 10

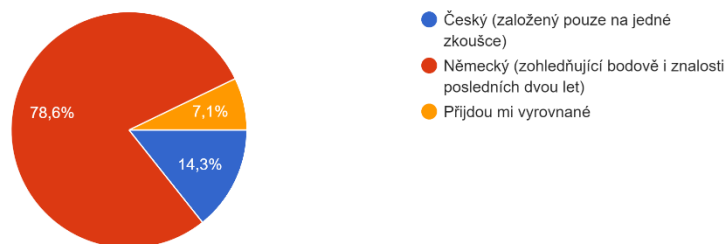
Průměrná hodnota odpovídá číslu 8 z 10. Žákům tedy o něco více vyhovuje známkování německého dějepisu (o 1,6). S jednou žačkou byl veden krátký rozhovor s cílem zjistit, proč jí vyhovuje hodnocení německého dějepisu více než hodnocení českého dějepisu. Píše: „Za prvé, body 0 až 15 představují mnohem širší spektrum známek než 1

až 5 – ukazují prostě mnohem podrobněji hodnotu té známky. Za druhé, na německém dějepisu nejsme známkováni jenom za testy, ale i za aktivitu v hodině a další věci (nějaké prezentace, skupinové práce a tak), takže se nehodnotí jen naučené znalosti, což mi vyhovuje více.”

Dále měli žáci zhodnotit několik dalších prvků výuky na německém oddělení gymnázia, kdy se měli rozhodnout pro to, co jim vyhovuje více. Otázky se vztahují na všechny učitele německého oddělení, případně (pokud je řečeno) přímo na dějepisy.

Otázka zní: „Jaký způsob maturity vám vyhovuje více?“

Jaký způsob maturity vám vyhovuje více?
14 odpovědí

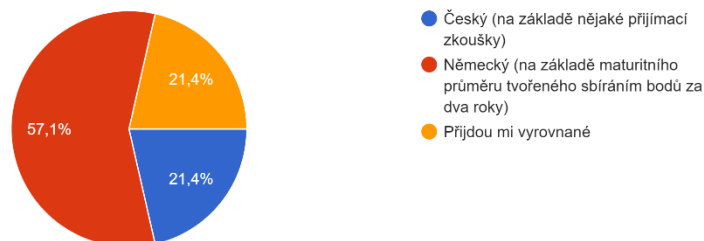
Graf 5 – Hodnocení maturity

Možné odpovědi na výběr jsou: „český (založený pouze na jedné zkoušce)“, „německý (zohledňující i znalosti posledních dvou let)“ a „přijdou mi vyrovnané“. V tomto případě převažovala druhá odpověď, tedy 78,6 % žáků vyhovuje spíše průběh maturit na německém oddělení a vyhovuje jim, že maturita zohledňuje bodově i znalosti posledních dvou let. Pouze dvěma žákům vyhovuje více český způsob maturity a jednomu žákovi přijdou oba způsoby vyrovnané.

Další otázkou je: „Jaký způsob přijetí studentů na vysokou školu považujete za lepší?“

Jaký způsob přijetí studentů na vysokou školu považujete za lepší?

14 odpovědí

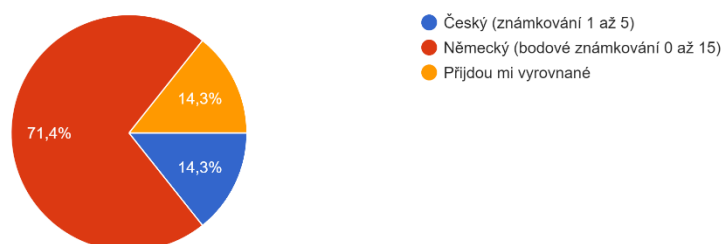
Graf 6 – Hodnocení přijetí na vysokou školu

Možné odpovědi na výběr jsou: „český (na základě nějaké přijímací zkoušky)“, „německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)“ a „přijdou mi vyrovnané“. Také mohli zvolit možnost „jiné“ a napsat jinou konkrétní odpověď, pokud se lišila od ostatních odpovědí. Více než polovině žákům vyhovuje spíše německý způsob přijetí studentů na vysokou školu, tedy na základě maturitního průměru tvořeného také sbíráním bodů z dva roky) – konkrétně 57,1 %. Třem žákům (21,4 %) přijde lepší český systém (tedy konání přijímací zkoušky) a zbylým třem přijde způsob přijetí vyrovnaný.

Následuje otázka: „Jaký způsob známkování vám vyhovuje více?“

Jaký způsob známkování vám vyhovuje více?

14 odpovědí

Graf 7 – Hodnocení způsobu známkování

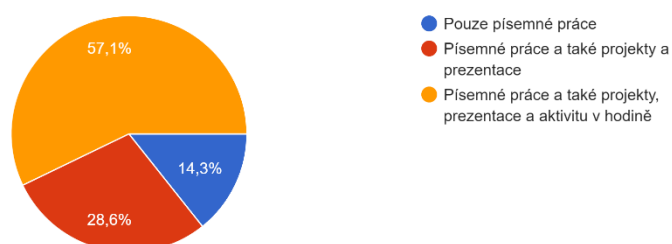
Možnosti jsou: „český (známkování 1 až 5)“, „německý (bodové známkování 0 až 15)“ a „přijdou mi vyrovnané“. Žáci měli hodnotit známkování na Gymnáziu F. X. Šaldy, kdy u českých předmětů dostávají známky 1 až 5 a u německých sbírají body (i k

maturitě) a odpovídají hodnotám 0 až 15. Většina žáků uvádí, že jim spíše vyhovuje německý způsob. Dvěma žákům vyhovuje více český, dvěma přijde vyrovnaný.

Poslední otázkou této části je: „Co si myslíte, že by učitel (např. dějepisu) měl hodnotit do pololetní známky?“

Co si myslíte, že by učitel (např. dějepisu) měl hodnotit do pololetní známky?

14 odpovědí

Graf 8 – Hodnocení do pololetní známky

Možné odpovědi jsou: „pouze písemné práce“, „písemné práce a také projekty a prezentace“ a „písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině“. V případě, že by někdo chtěl zvolit ještě jinou odpověď (třeba i jiné věci, které mu přijde dobré hodnotit či v jiném seskupení), je zde také možnost „jiné“. 57,1 % žáků si myslí, že by měl učitel hodnotit kromě testů i projekty, prezentace a aktivitu v hodině. Necelá třetina žáků (28,6 %) souhlasí s předchozí odpovědí až na aktivitu v hodině – myslí si tedy, že aktivita v hodině by hodnocena být neměla. Dva žáci by souhlasili pouze s hodnocením testů.

Poslední otázka zní: „Napište zde prosím výhody a nevýhody německého školského systému.“ Jelikož se dá z dosavadních výsledků usuzovat, že žáci jsou spíše více spokojeni s výukou na německém oddělení gymnázia, dává žákům tato otázka možnost vyjádřit se k této problematice konkrétně (celé odpovědi se nacházejí opět v příloze 5).

Nějaké odpovědi jsou si poměrně podobné – příkladem je: „Jako velkou výhodu vidím hodnocení během hodin, to, jak se žák snaží – nejde jen o to, jestli se zvládne naučit nazpaměť něco na test, ale hodnotí se celková aktivita a příprava na hodiny. Další

výhodou z mého pohledu je, že jsou hodiny většinou vedeny stylem diskuze a jsme nuceni vyjadřovat svůj názor, učíme se argumentovat (což samozřejmě ne každému vyhovuje).”

Také některým dalším žákům vyhovuje, že je aktivita v hodině hodnocena. „body za aktivitu člověka nutí být aktivní,” tvrdí jeden žák.

Dále si žáci pochvalují to, že německé předměty motivují žáky do práce s informacemi, a ne pouze do memorování: „V hodinách se jede na kvalitu učiva, ne aby se toho naučilo co nejvíce (právě v dějepise je to asi nejvíc znát.” Další žák argumentuje podobně, když zmiňuje v bodech výhody: „Méně testů, krom výsledků se počítá i postup, nucení pracovat s informacemi.”

Žákům také vyhovuje systém maturity a sbírání bodů k ní potřebné. „Body a maturita jsou určitě objektivnější,” tvrdí žák. Jiný píše v bodech: „výhody – fakt, že se hodnotí dva roky práce a nejen 15 minut” (patnácti minutami má žák na mysli maturitní zkoušku). Další uvádí: „Maturita nevisí na jedné zkoušce + pokud někdo dlouho pracuje do školy, vyplatí se mu to.” Podobnou odpovědí je: „Výhody: Body sbírané k maturitě (pak není ta maturita neobjektivní a není založena pouze na jedné zkoušce.”

Někteří žáci mají ale spíše negativní názor na aktivitu a tvrdí, že známky z aktivity mohou být ovlivněny subjektivním hodnocením učitele. Také je zmíněno, že žáci musí být stále „v pozoru” a že „člověk nemá žádnou ‚odpočinkovou’ hodinu.” Někdo zase cítí, že je aktivita pro mnohé těžká, ale vidí v tom smysl: „Hodnocení aktivity v hodině je pro mnohé náročné (ale zase motivující k mluvení německy).”

Jeden žák vidí v klaturách (které motivují k práci s informacemi, a ne pouze naučení se informací zpaměti) také nevýhody: „Ten, kdo neumí psát slohy nebo neumí tolik německy, tak má docela problém a dostane méně bodů, i když o daném tématu ví víc než ostatní, dané téma se tak nedá jen tak ‚našprtat.’”

Jeden žák napsal velice rozsáhlé výhody i nevýhody, které shrnují všechny probírané body. Žák se hlásí na pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy a chce studovat učitelství němčiny a dějepisu a snaží se o věcech přemýšlet z pohledu učitele. Píše:

- „Výhody

- princip aktivity v hodinách, nejen hodnocení, ale i přístup k získávání informací (učitel nestojí pouze vpředu a vykládá, zatímco si ostatní píšou – snaží se studenty k cíli dovést jinak, samostatněji – např. prostřednictvím textů, rešerší, karikatur aj.).
- hodnocení – bodové jednoznačně lepší než známkové (ale procentuální se tomu kvalitativně rovná).
- učebnice – obsahují i autentické materiály (texty, karikatury, problémy – viz zeměpis).
- praktičnost/problematické – témata se vždy zabývají problémy, které jsou aktuální (viz zeměpis) – neučí se pouze fakta (kde leží jaká řeka aj.), ale jak je prakticky využít.
- funkčnost – v dějepise se učí především témata, která mají i v současném politicko-kulturním dění určitou relevanci (neučí se např. zdlouhavě o vývoji v Číně nebo Africe, potažmo jednotlivé bitvy světových válek – důraz je kladen na to, jak se poučit z dávných chyb).
- aktivita – je hodnocená, tudíž je automaticky vyšší – učitel nestojí sám před tabulí, ale je vnímán a doplňován.
- Klausury – jsou komplexní, opět orientovány na problém, tudíž praktické; nestačí pouze vědět, ale umět (nikdo se neptá na konkrétní otázky s konkrétní odpovědí, je nutno přemýšlet v kontextu).
- Nevýhody
 - nejsme na to zvyklí – ačkoliv je německé školství kvalitativně lepší, nemyslím si, že by se dalo rychle převést do českého (Nevím, jestli si na mě pamatujete, ale bavil jsem se s Vámi, že bych taky chtěl studovat učitelství (nj +d) - osobně bych rád učil dějepis ‚německým stylem‘, ale když tak koukám po internetu a hledám pro zajímavost různé autentické české materiály, nenacházím moc nic jiného než videa Slavných dnů:) I práce s učebnicí je dobrá, ale ty české nejsou tak prakticky vystavěny jako ty německé, což je škoda).
 - hodnocení aktivit – má i stinnou stránku – všichni se až příliš snaží být vyvoláni, což vyvíjí tlak.

- vím, že to může znít divně, ale občas je to až příliš moderní (souvisí s tím, že na to nejsme připravení) – např. princip ‚Přijď si na to nejdřív sám‘ mi přijde velmi vhodný všude jinde než v matematice, tam bych ponechal ten klasický – ‚vysvětlit a procvičit‘.
- nevím, jestli to je opět tím, že nejsme dost zvyklí na něm. techniku učení, nebo občasnou jazykovou bariérou, ale občas je těžké pochopit učitele, co po nás vlastně chtějí a co je cílem (tento problém ale pocítuji také v české výuce).
- Možná ten rozdíl českého a německého školství vystihuje docela dobře můj první dojem po příjezdu z ‚Gastschulaufenthaltu‘ ve 4.N. Po čtrnácti dnech intenzivní německé výuky, kdy například učitel biologie vysvětloval princip dýchání na legu, jsem si na první hodině chemie s nejmenovanou profesorkou, která pouze diktovala, co si máme napsat do sešitu, řekl, že české školství by se mělo trošku změnit...”

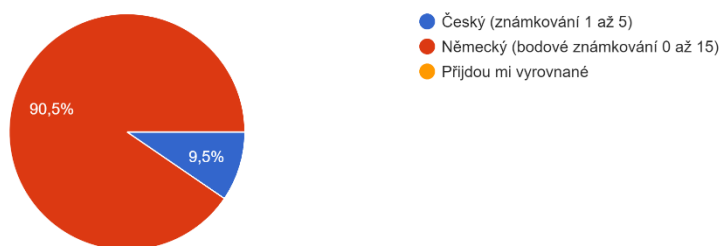
Závěrem je důležité zmínit, že ačkoliv žáci vnímají některé nevýhody německého školského systému, všeobecně se shodují na tom, že bodový systém, německá maturita, známkování a výuka založená na diskuzích, aktivitě a pracování s informacemi jsou velikou výhodou a všechny tyto faktory jim na německé výuce vyhovují.

6 Výsledky dotazníku maturitního ročníku 2021

Kratší dotazník byl také odeslán maturitnímu ročníku 2021 (spolužákům autorky práce). Tito žáci chodili též na německé oddělení gymnázia F. X. Šaldy v Liberci stejně jako současná třída 6N, tudíž mají možnost hodnotit výuku německých učitelů gymnázia na základě vlastních zkušeností s odstupem času tří let. Hodnotí výuku všech německých učitelů na gymnáziu (nejen pouze dějepisu, pokud není psáno jinak). Celkem dotazník vyplnilo 21 zletilých žáků (příloha VI). Dotazník byl opět anonymní, žáci byli seznámeni s cílem výzkumu a vyplňování bylo zcela dobrovolné.

První otázka je stejná jako pro třídu 6N: „Jaký způsob známkování vám vyhovuje více?“

Jaký způsob známkování vám vyhovuje více?
21 odpovědí

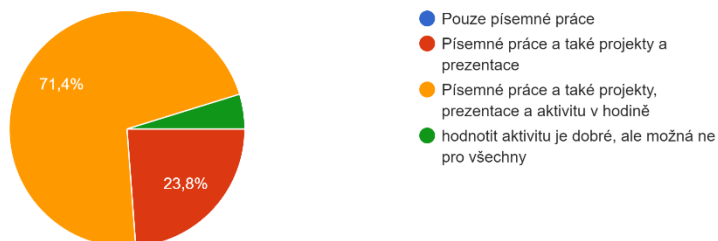
Graf 9 – Hodnocení způsobu známkování

Možnosti jsou: „český (známkování 1 až 5)“, „německý (bodové známkování 0 až 15)“ a „přijdou mi vyrovnané“. I zde měli žáci hodnotit známkování na Gymnáziu F. X. Šaldy, kdy u českých předmětů dostávají známky 1 až 5 a u německých sbírají body (i k maturitě) a odpovídají hodnotám 0 až 15. Většina žáků (90,5 %) uvádí, že jim spíše vyhovuje německý způsob, kdežto dvěma žákům vyhovuje více český.

Druhá otázka zní: „Co si myslíte, že by učitel (např. dějepisu) měl hodnotit do pololetní známky?“

Co si myslíte, že by učitel (např. dějepisu) měl hodnotit do pololetní známky?

21 odpovědí

Graf 10 – Hodnocení do pololetní známky

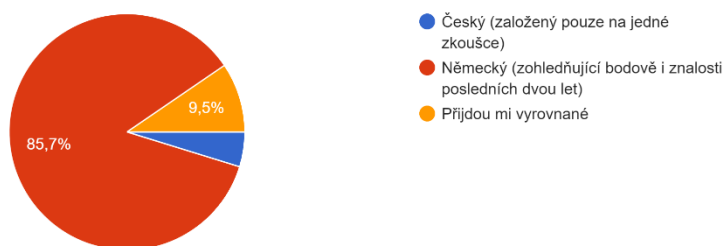
Dějepis byl zvolen opět jako příklad, jelikož by žáci mohli mít v tomto případě u každého předmětu lehce rozdílnou odpověď.

Možné odpovědi jsou: „pouze písemné práce”, „písemné práce a také projekty a prezentace” a „písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině”. V případě, že by někdo chtěl zvolit ještě jinou odpověď (třeba i jiné aspekty, které mu přijde dobré hodnotit, či v jiném seskupení), je zde také možnost „jiné”. 71,4 % žáků si myslí, že by měl učitel hodnotit písemné práce, projekty, prezentace i aktivitu v hodině. 23,8 % žáků ale myslí, že by měl hodnotit pouze písemné práce, projekty, prezentace, ale ne aktivitu v hodině. Jeden žák (4,8 %) zvolil možnost „jiné” a napsal: „hodnotit aktivitu je dobré, ale možná ne pro všechny”, tedy souhlasí s hodnocením aktivity pouze částečně (na konci dotazníku v otevřené otázce myšlenku rozvíjí: „ne pro všechny je aktivita ok (někdo má třeba psychické problémy)”.

„Jaký způsob maturity vám vyhovuje více?” bylo následující otázkou.

Jaký způsob maturity vám vyhovuje více?

21 odpovědí

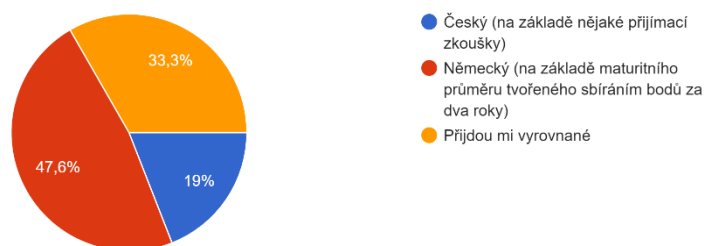

Graf 11 – Hodnocení maturity

Možné odpovědi na výběr jsou: „český (založený pouze na jedné zkoušce)“, „německý (zohledňující i znalosti posledních dvou let)“ a „přijdou mi vyrovnané“. Opět převažovala odpověď „německý (zohledňující i znalosti posledních dvou let)“, jelikož pro ni hlasovalo 85,7 %. Dvěma žákům (9,5 %) přijdou obě maturity vyrovnané. Jednomu žákovi (4,8 %) vyhovuje spíše český způsob (založený pouze na jedné zkoušce).

Další otázkou je: „Jaký způsob přijetí studentů na vysokou školu považujete za lepší?“

Jaký způsob přijetí studentů na vysokou školu považujete za lepší?
21 odpovědí

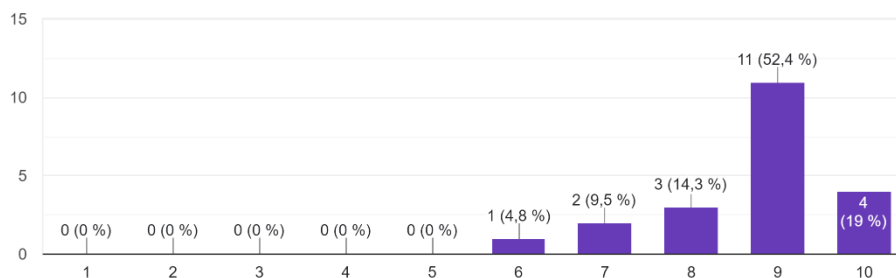
Graf 12 – Hodnocení přijetí na vysokou školu

Možné odpovědi na výběr jsou opět: „český (na základě nějaké přijímací zkoušky)“, „německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)“ a „přijdou mi vyrovnané“. Také bylo možné zvolit možnost „jiné“ a napsat jinou konkrétní odpověď. U této otázky se odpovědi (stejně jako u předchozího dotazníku pro třídu 6N) poměrně liší. Ačkoliv 47,6 % lidí hlasuje pro druhou možnost (tedy německý způsob), 33,3 % lidí si myslí, že jsou způsoby přijetí na vysoké školy vyrovnané a 19 % žáků si myslí, že český způsob je lepší.

Následuje otázka: „Jak moc na stupnici 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vám vyhovovala výuka německých učitelů?“

Jak moc na stupnici 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vám vyhovovala výuka německých učitelů?

21 odpovědí

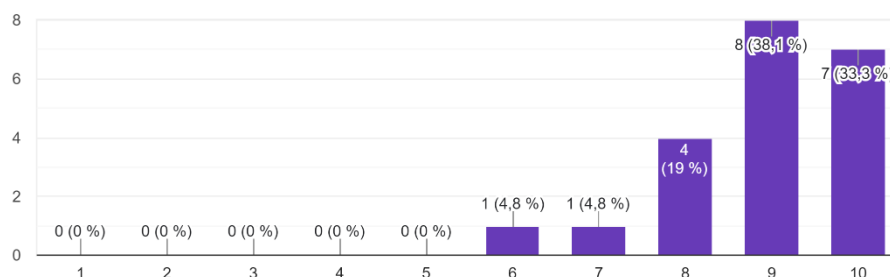
Graf 13 – Hodnocení výuky německých učitelů na stupnici 1 až 10

Otázka se opět týká všech německých učitelů Gymnázia F. X. Šaldy, přičemž průměrnou hodnotou je 8,8 z 10.

Další otázkou je: „Jak moc na stupnici 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vám vyhovoval průběh německých maturit?“

Jak moc na stupnici 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vám vyhovoval průběh německých maturit?

21 odpovědí

Graf 14 – Hodnocení průběhu maturit na stupnici 1 až 10

Průběh německých maturit žákům také relativně vyhovoval. Průměrná hodnota je 8,9 z 10.

Předpolední otázka je otevřená a shoduje se s poslední otázkou pro třídu 6N: „Jaké jsou podle vás výhody a nevýhody německého školského systému? (Stačí krátce v bodech).“ Cílem je identifikovat konkrétní znaky německé výuky odlišné od české výuky, které považují žáci za přínosné či jim naopak nevyhovují.

Mnoho žáků se shodlo na tom, že výhodou je to, že německý systém vede žáky k přemýšlení, a ne pouze k učení se věci zpaměti. Jak uvádí jeden žák, výhodou je: „snaha o pochopení problematiky v širších souvislostech, nikoliv jen učení se nazpaměť (např. v německém dějepisu, zeměpisu).” Někdo jiný tvrdí: „učí nás myslet, nejen memorovat”. Další žák uvádí, že v německých hodinách probíhá „větší odklon od frontální výuky, práce na projektech, rozvoj vlastního myšlení.” Podobnými odpověďmi byly uvedeny za výhodu „učení kritického myšlení” a „nejen učení se informací nazpaměť, ale důraz na přemýšlení nad věcmi, zapojování vědomostí do kontextu.” Také bylo v bodech jedním žákem napsáno: „Výhody: rozmanitost, klauzury testují mnohem více věcí než klasické testy (přemýšlení o věcech, umět se vyjadřovat, historický kontext k věcem, zda to člověk pochopil)”.

Za další výhodu žáci považují objektivnost – převážně v souvislosti s německou maturitou a sbíráním bodů. Jeden žák tvrdí: „Maturita je lepší. Lépe se na ni učí a člověk si učivo pamatuje i poté na rozdíl od české maturity, kdy se člověk naučí otázky nazpaměť a pak ty informace prostě z hlavy vypustí. Na německou maturitu se věci neustále opakují. To bylo znát i během roku – díky aktivní výuce bylo snadné si informace pamatovat a pak už se je člověk nemusel tolik učit doma, jelikož jsme všechno neustále procvičovali.” Další žák uvádí v bodech: „sbírání bodů k maturitě v delším časovém úseku -> větší motivace,” tedy má názor, že sbírání bodů k maturitě zvyšuje žákům motivaci v delším časovém úseku. Jiný žák uvádí za výhodu „průběh maturit (hlavně že se sbírají v 5N a 6N body a ty můžou u maturity žáka ‚zachránit‘)”.

Další výhodou je, jak uvádí jeden žák „Interaktivní forma výuky, časté projekty (jak mimo-školní tak v rámci výuky).” Jiný doplňuje: „Projekty byly velmi kreativní a hodně nám přinesly.” Dále je označeno „nabádání ke spolupráci” také jako výhoda.

Přijetí na vysoké školy na základě maturitního průměru je dle většiny žáků požadováno za správné, ale také tu je protiargument, který blíže popsali dva žáci. První píše: „Podle mě není objektivní dělat přijímací zkoušky pouze podle výsledků u maturity. Každá škola má jinou úroveň a předměty navíc nemusí korespondovat s tím, co je potřeba na VŠ. Myslím, že přijímačky by měly být zaměřené na témata, se kterými se člověk na

VŠ setká. Nevím, proč by studentovi například špatná známka z fyziky měla znemožnit studium psychologie.” Druhý žák tvrdí jinými slovy totéž.

Na aktivitu je převážně opět pozitivní zpětná vazba – například, že je to „motivace pro introverty, výhoda pro extroverty”. Dochází k „většímu zapojení žáka v hodině”. Také se ale zjistilo, že „aktivita má výhody i nevýhody”. Nevýhodou může být, že „nemusí být na všechny prostor, popřípadě introvertnější jedinci s tím mohou mít problém.” Někteří žáci také mohou mít psychické problémy, což jim zabrání být aktivními. „Ruku v ruce s důrazem na aktivitu nešel důraz na budování vztahů a sociálního komfortu v třídním kolektivu,” tvrdí jiný žák.

V poslední otázce dostali žáci za úkol zamyslet se nad konkrétními principy německého školského systému, které by se daly aplikovat do českého školského systému.

Příkladem odpovědi je: „Líbí se mi v klauzurách třetí úkoly, které člověka donutí se nad tématem zamyslet. V klauzurách jsou tři úkoly, které obsahují i věci, které se člověk musí naučit nazpaměť. Myslím si, že tento ‚třetí úkol‘ by mohl být lehce implementován do českých testů.” Třetím úkolem se myslí vždy zadání, kdy je potřeba vymyslet konkrétní řešení nějakého problému, kdy není špatně názor žáka, ale hodnotí se postup. Na příklad v zeměpisu žáci pracují s určitým turistickým centrem a ve třetí úloze mají napsat, jaké si myslí, že jsou turistické potenciály onoho místa v budoucnosti.

Mnoho žáků také uvádí bodový systém („příp. aplikovat to do české praxe v podobě širšího rozsahu známek”) a hodnocení aktivity (například: „Nedělat frontální výuku, více prostor pro studenty, aby se vyjadřovali”), také by poupravili maturitu, aby byla podobná té německé.

Více žáků se vyjadřuje velmi pozitivně k důrazu na kritické přemýšlení a kritizuje důraz na memorování na českém oddělení gymnázia. „Raději probrat menší objem učiva podrobně než nacpat do osnov v podstatě vše (např. dějepis kde se vyloží celá historie lidstva). Z mé osobní zkušenosti si žák z tohoto stylu výuky odnese přinejlepším pár útržků...” Další žák na tuto otázku odpovídá následovně: „Rozhodně třeba ta výuka dějepis a zasazení znalostí do širšího kontextu. Vedení ke kritickému myšlení a práci s informacemi. Dále i třeba slovní hodnocení klauzur.” Jiným příkladem je: „práce s informacemi (vlastní hodnocení, a nejen učení se nazpaměť)”. Jeden žák se přidává s

tvrzením, že by zavedl „něco jako klausury (nedělat testy tak konkrétní na základě učení se informací nazpaměť, ale místo toho dělat slohy, ať žáci umějí s informacemi pracovat)”. Podobným názorem je: „Motivace žáků do práce s informacemi, ne pouze do memorování. Věci se musí procvičovat a je důležité umět s informacemi pracovat – to vede k lepšímu a dlouhodobějšímu zapamatování.”

Také by žáci v české výuce uvítali více projektů – žákyně jmenuje: „méně testů, více projektů, prezentací, skupinových cvičení”. S tím souvisí: „Zasedací pořádek, kritériální hodnocení, důraz na aktivitu a zapojení všech, výuka v menších skupinách, dvouhodinovky, kontextuální zaměření výuky.” Příkladem podobného nápadu je: „Zpracovávání témat projektem, častější skupinová práce, více podkladů (nejen učebnice a pracovní sešity)”.

Závěrem lze konstatovat, že maturitní ročník 2021 Gymnázia F. X. Šaldy hodnotí výuku na německém oddělení spíše pozitivně – vztahuje se to na známkování, hodnocení aktivity v hodině a projektů, žákům všeobecně připadá, že výuka žáky motivuje kromě k zapamatování si informací také k pochopení kontextů, používání informací v praxi, a hledání souvislostí. Také žákům vyhovoval systém i průběh německých maturit. Žáci dokázali jejich názory konkrétněji popsat formou výhod a nevýhod německé výuky a následně přišli na některé principy německého školského systému, které by se daly eventuálně aplikovat do českého školského systému.

Závěr

Bakalářská práce se zabývá principy německého školského systému ve srovnání s českým školským systémem. Zaměřuje se na německé oddělení Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci, kde žáci zažívají kromě výuky podle českého školského systému také výuku v režimu saském a jsou připravováni na složení nejen české, ale i německé maturitní zkoušky.

V teoretické části je srovnávána česká i německá výuka gymnázia z různých úhlů pohledu. Začíná se popisem vybraných částí německého školského systému; a to druhy škol, následuje představení organizace školního roku, dále je popsána klasifikace a maturitní zkouška a tyto aspekty jsou srovnány s českou výukou. V poslední řadě se nahlíží na německé školství z mezinárodního pohledu – na historii i současné inovace.

V praktické části byl navštíven maturitní ročník německého oddělení Gymnázia F. X. Šaldy v Liberci, konkrétně hodina českého dějepisu (vyučovaného českým učitelem dle českého školského systému) a také hodina německého dějepisu (vyučovaného německou učitelkou dle německého školského systému) s cílem potvrdit, že výuka probíhá v obou případech rozdílně a takovým způsobem, jak bylo popsáno v teoretické části. Předmět dějepis byl zvolen z toho důvodu, že na této škole jsou rozdíly ve výuce nejzřetelnější kvůli tomu, že učitelé probírají stejné téma, avšak vyučují s odlišným pedagogickým přístupem. S oběma učiteli byl veden také rozhovor se záměrem zjistit, jakých rozdílů ve výuce si všímají oni a které principy německého školského systému jim připadají vhodné.

O týden později byl třídě odeslán dotazník rozdělený na dvě části. V první části měli žáci zodpovědět pět otázek z českého i německého dějepisu s cílem zjistit, ze kterého si žáci pamatují více informací. Německý test dopadl o něco lépe než český. Ve druhé části měli žáci zhodnotit několik rozdílů mezi německou a českou výukou a určit, jaká forma výuky jim vyhovuje více. Žákům vyhovuje spíše německá výuka. Pozitivně hodnotí například průběh maturit, aktivní přístup, bodový systém, důraz na kritické uvažování (nikoli na pouhé memorování), zařazování informací do kontextu a tvoření formou klousur a projektové výuky.

Podobný dotazník byl odeslán maturitnímu ročníku 2021 (žákům, kteří chodili na německé oddělení stejně jako současná třída 6N), jenž přinesl podobné závěry. Žákům

vyhovují podobné aspekty německé školské výuky jako třídy 6N a dokázali jmenovat různé principy, které by rádi aplikovali do českého školství. Konkrétními příklady jsou implementace zadání s řešením nějakého problému do testů, kdy se nehodnotí žákův názor ale postup a vede to tak žáka k přemýšlení nad problémy a kreativě. Toto se dá udělat formou podobnou klausurám a hlavně skrze projekty. Také by žáci změnili formu známkování na takovou, jež by se více podobala německému bodovému systému.

Osobně s těmito návrhy souhlasím. Myslím si, že by se v české výuce dalo o něco více zaměřovat na aktivitu žáků v hodině (třeba ji nějakým způsobem hodnotit) a tvořit více projektů. Také by mohlo být vhodné upravit formu testů – nemělo by se pouze ověřovat, kolik se toho žáci dokážou na test naučit nazpaměť, ale měl by se hodnotit také postup, uvažování nad problémy, pochopení učiva, hledání souvislostí v kontextu a kreativita. Tímto způsobem by mohla též probíhat česká maturitní zkouška – o něco sympatičtější mi totiž přijde německá forma maturity, kdy se hodnotí také snaha za poslední dva roky studia na gymnáziu a nikoli pouze jedna zkouška.

Resumé

Die Bachelorarbeit beschäftigt sich mit den Prinzipien des deutschen Schulsystems im Vergleich zum tschechischen Schulsystem. Sie konzentriert sich auf die deutsche Abteilung des Gymnasiums F. X. Šaldy in Liberec, wo die Schüler nicht nur den Unterricht nach dem tschechischen, sondern auch nach dem sächsischen Schulsystem erleben und nicht nur auf das tschechische, sondern auch auf das deutsche Abitur vorbereitet werden.

Der theoretische Teil dieser Arbeit vergleicht die tschechische und deutsche Gymnasialausbildung beginnend mit einer Beschreibung der Schularten, gefolgt von einer Einführung in die Organisation des Schuljahres. Die Klassifizierung des Abiturs wird beschrieben und diese Aspekte mit dem tschechischen Unterricht verglichen. Zuletzt wird das deutsche Schulsystem aus einer internationalen Perspektive betrachtet – seine Geschichte und aktuelle Innovationen.

Im praktischen Teil wurde die Abschlussklasse der deutschen Abteilung des Gymnasiums F. X. Šaldy in Liberec, und zwar die tschechische Geschichtsklasse (unterrichtet von einem tschechischen Lehrer nach dem tschechischen Schulsystem) und auch die deutsche Geschichtsklasse (unterrichtet von einem deutschen Lehrer nach dem deutschen Schulsystem) besucht und verglichen, um zu bestätigen, dass der Unterricht in beiden Fällen in der im theoretischen Teil beschriebenen Weise unterschiedlich ist. Das Fach Geschichte wurde gewählt, weil in dieser Schule die Unterschiede im Unterricht am offensichtlichsten sind, da die Lehrer das gleiche Thema behandeln, aber mit einem anderen pädagogischen Ansatz unterrichten. Die beiden Lehrer wurden befragt, um herauszufinden, welche Unterschiede sie im Unterricht feststellen und welche Grundsätze des deutschen Schulsystems sie für angemessen halten.

Eine Woche später wurde der Klasse ein zweigeteilter Fragebogen zugeschickt. Im ersten Teil sollten die Schüler fünf Fragen aus der tschechischen und der deutschen Geschichte beantworten, um herauszufinden, aus welcher der beiden Sprachen sie sich mehr Informationen merken konnten. Der deutsche „Test“ war deutlich besser als der tschechische. Im zweiten Teil sollten die Schüler mehrere Unterschiede zwischen dem deutschen und dem tschechischen Unterricht bewerten und man sollte feststellen, welche

Form des Unterrichts ihnen besser gefällt. Die Schüler bevorzugten den deutschen Unterricht. Positiv bewerteten sie z. B. den Ablauf des Abiturs, den aktiven Ansatz, das Punktesystem, die Betonung des kritischen Denkens (und nicht das Auswendiglernen), die Einbettung von Informationen in einen Kontext und die Gestaltung durch Fragebögen und projektbasiertes Lernen.

Ein ähnlicher Fragebogen wurde an den Abschlussjahrgang 2021 geschickt (Schüler, die wie die jetzige Klasse 6N die deutsche Abteilung besuchten), was ähnliche Ergebnisse lieferte. Die Schüler waren mit ähnlichen Aspekten des Deutschunterrichts zufrieden und konnten verschiedene Grundsätze nennen, die sie gerne auf den tschechischen Schulunterricht übertragen würden. Konkrete Beispiele sind die Einführung von Problemlösungsaufgaben in Tests, bei denen nicht die Meinung des Schülers bewertet wird, sondern der Prozess, wodurch die Schüler dazu gebracht werden, über Probleme nachzudenken und kreativ zu sein. Dies kann in einer Form geschehen, die der von Klassenarbeiten ähnelt, und insbesondere durch Projekte. Außerdem würden die Schüler die Form der Benotung in eine Form ändern, die dem deutschen Punktesystem ähnlicher ist.

Ich persönlich bin mit diesen Vorschlägen einverstanden. Ich denke, der tschechische Unterricht könnte sich etwas mehr auf die Aktivität der Schüler im Klassenzimmer konzentrieren (und diese vielleicht in irgendeiner Form bewerten) und mehr Projekte erstellen. Es könnte auch sinnvoll sein, die Form der Tests zu ändern – es sollte nicht nur geprüft werden, wie viel die Schüler für einen Test auswendig lernen können, sondern es sollten auch Fortschritte, das Nachdenken über Probleme, das Verständnis des Materials, das Finden von Verbindungen im Kontext und die Kreativität bewertet werden. Auch das tschechische Abitur könnte auf diese Weise durchgeführt werden – ich finde die deutsche Form des Abiturs etwas sympathischer, bei der auch die Leistung der letzten zwei Jahre am Gymnasium bewertet wird und nicht nur eine Prüfung. (překlad proveden s pomocí DeepL Translator) ⁵⁵

⁵⁵ DeepL. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.deepl.com/translator>. [cit. 2024-04-09].

Seznam použitých informačních zdrojů

JEŽKOVÁ, Věra; VON KOPP, Botho a JANÍK, Tomáš. *Školní vzdělávání v Německu*. Univerzita Karlova. Praha: Karolinum, 2008.

HÁJEK, Oldřich. *Analýza současných systémů sledování a hodnocení kvality a efektivity ve vzdělávání*. Praha 9, Letňany: ASTRON studio CZ, 2013.

RÝDL, Karel. *Inovace školských systémů*. Praha 6: ISV, 2003. ISBN 80-86642-17-8.

KÖLLER, Olaf; HASSELHORN, Marcus; HESSE, Friedrich W.; MAAZ, Kai; SCHRADER, Josef et al. *Das Bildungswesen in Deutschland: Bestand und Potenziale*. Regensburg: Friedrich Pustet, 2019. ISBN 978-3-8252-4785-0.

MOREE, Dana. *Teachers on the Waves of Transformation: Czech School Culture Before and After 1989*. Praha: Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4377-9.

VRBOVÁ, Renáta. *Metodika práce asistenta pedagoga při aplikaci podpůrných opatření u žáků s narušenou komunikační schopností*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. ISBN 978-80-244-4475-8.

Elektronické zdroje

DeepL. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.deepl.com/translator>. [cit. 2024-04-09].

WALTEROVÁ, Eliška. *Struktura vzdělávacího systému v Německu*. Online. Metodický portál. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/510/STRUKTURA-VZDELAVACIHO-SYSTEMU-V-NEMECKU.html>. [cit. 2024-02-16].

BÜTTNER, Alex. *Hauptschule*. Online. STEINBRINK, Regina. *Ministerium für Schule und Bildung des Landes Nordrhein-Westfalen*. 2023. Dostupné z: <https://www.schulministerium.nrw/hauptschule>. [cit. 2023-11-22].

UMSTÄTTER, Uwe. *Realschule*. Online. STEINBRINK, Regina. *Ministerium für Schule und Bildung des Landes Nordrhein-Westfalen*. 2023. Dostupné z: <https://www.schulministerium.nrw/realschule>. [cit. 2023-11-22].

BAYERISCHES STAATSMINISTERIUM FÜR UNTERRICHT UND KULTUS. *Belegungsverpflichtung*. Online. STOLZ, Anna. Bayerisches Staatsministerium für

Unterricht und Kultus. Dostupné z: <https://www.km.bayern.de/gymnasiale-oberstufe/faecherwahl-und-belegung/belegungsverpflichtung.html>. [cit. 2024-02-14].

AYERISCHES STAATSMINISTERIUM FÜR UNTERRICHT UND KULTUS. Ermittlung der Halbjahresleistungen. Online. STOLZ, Anna. Bayerisches Staatsministerium für Unterricht und Kultus. Dostupné z: <https://www.km.bayern.de/gymnasialeoberstufe/qualifikationssystem/halbjahresleistungen.html>. [cit. 2024-02-14].

FOTO A VIDEO GFXŠ. GFXŠ Liberec – německé oddělení / Den otevřených dveří. Online. 2021. Dostupné z: Youtube, <https://www.youtube.com/watch?v=y2aCtcbEuRg>. [cit. 2024-02-14].

Rozhodnutí o udělení souhlasu s odlišným způsobem ukončování vzdělávání maturitní zkouškou s platností od 1. října 2020 do 30. září 2026. In: 2020.

Ordnung für die Durchführung der Prüfung zur Erlangung eines Zeugnisses der deutschen allgemeinen Hochschulreife und des tschechischen Sekundarabschlusses für Absolventen deutschsprachiger Abteilungen an Gymnasien in der Tschechischen Republik. In: 1994.

SÄCHSISCHES STAATSMINISTERIUM FÜR KULTUS. Aufbau und Angebote. Online. Sächsische Staatskanzlei. Dostupné z: <https://www.schule.sachsen.de/aufbau-und-angebote-4097.html>. [cit. 2024-02-14].

Maturita a přijímačky v jednom. Zkouška dospělosti na německý způsob. Online. EDUzín. 2021. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2021/05/18/maturita-a-prijimacky-v-jednom-zkouska-dospelosti-po-nemeckem-zpusobu/>. [cit. 2024-02-14].

Prověřují se vyjadřovací schopnosti a logické uvažování, ne kde se narodil Goethe, říká Čech, který maturoval v Německu. Online. EDUzín. 2018. Dostupné z: <https://eduzin.cz/wp/2018/06/11/proveruji-se-vyjadrovaci-schopnosti-a-logicke-uvazovani-ne-kde-se-narodil-goethe-rika-cech-ktery-maturoval-v-nemecku/>. [cit. 2024-03-03].

Místo známek body. Online. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. 2007. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/1509/MISTO-ZNAMEK-BODY.html>. [cit. 2024-02-14].

Projektová výuka. Online. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. 2012. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/s/14983/PROJEKTOVA-VYUKA.html>. [cit. 2024-02-14].

Communicative Language Teaching. Online. StudySmarter. 2024. Dostupné z: <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/english/global-english/communicative-language-teaching/>. [cit. 2024-02-14].

Čtenářská gramotnost, klíčové kompetence a současné cíle vzdělávání. Online. PROCHÁZKOVÁ, Ivana. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/447/CTENARSKA-GRAMOTNOST-KLICOVE-KOMPETENCE-A-SOUCASNE-CILE-VZDELAVANI.html>. [cit. 2024-02-14].

Bloomova taxonomie. Online. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. 2014. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogicky_lexikon/B/Bloomova_taxonomie. [cit. 2024-02-14].

WALTEROVÁ, Eliška. *Diskusní forum o vzdělávání*. Online. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/511/DISKUSNI-FORUM-O-VZDELAVANI.html>. [cit. 2024-03-02].

Koncept STEM. Online. KAP podpora. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/p-kap/koncept-stem.html>. [cit. 2024-03-02].

Auszeichnung »MINT-freundliche Schulen« und »Digitale Schulen« in Sachsen. Online. Sachsen.de. 2022. Dostupné z: <https://www.medienservice.sachsen.de/medien/news/1054422>. [cit. 2024-03-02].

Inkluzivní vzdělávání a výuka osob se speciálními vzdělávacími potřebami. Online. METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. 2006. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/473/INKLUZIVNI-VZDELAVANI-A-VYUKA-OSOB-SE-SPECIALNIMI-VZDELAVACIMI-POTREBAMI.html>. [cit. 2024-03-02].

Schule mit internationaler Ausrichtung. Online. Gymnasium Steigerwald-Landschulheim Wiesentheid. 2024. Dostupné z: <https://lsh-wiesentheid.de/gemeinsam-in-die-zukunft/schule-mit-internationaler-ausrichtung/>. [cit. 2024-03-02].

SUCHÁČEK, Petr. *Co by měl každý učitel vědět o uspořádání třídy*. Online. Zprávy z MUNI. 2015. Dostupné z: <https://www.em.muni.cz/vite/6618-co-by-mel-kazdy-ucitel-vedet-o-usporadani-tridy>. [cit. 2024-03-18].

Zdroje obrázků

Das Bildungssystem in Deutschland. Online. In: Deutschlands Schulsystem. 2024. Dostupné z: <https://www.make-it-in-germany.com/de/leben-in-deutschland/mit-familie/schulsystem>. [cit. 2024-03-03].

Notensystem. Online. In: Integreat. 9. 11. 2020. Dostupné z: <https://admin.integreat-app.de/ostallgaeu/wp-content/uploads/sites/181/2019/11/notensystem.png>. [cit. 2023-11-22].

Maturitní zkouška 2024. Online. Maturitní zkouška. 2019. Dostupné z: <https://maturita.ceremat.cz/menu/maturitni-zkouska>. [cit. 2024-02-14].

Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů. Online. In: Evropská komise. 2021. Dostupné z: https://vesmir.cz/images/gallery/on-line/2021/07/lpc_02.jpg. [cit. 2024-03-02].

RADLER, Max. Schwarz wird weiß oder Mechanische Entnazifizierung. Online. In: Rothenburg unterm Hakenkreuz. 2014. Dostupné z: <http://www.rothenburg-unterm-hakenkreuz.de/entnazifizierung-2-ein-werk-der-unvollkommenheit-und-unfaehigkeit-136-spruchkammern-sollten-bayerns-bevoelkerung-in-die-kategorien-ihrer-braunen-vergangenheit-einstufen/>. [cit. 2024-03-07].

Seznam příloh

Příloha I – Přepis rozhovoru s učitelem učícím český dějepis na škole Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci

Příloha II – Přepis rozhovoru s učitelkou učící německý dějepis na škole Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci

Příloha III – Výsledky dotazníku třídy 6N (testová část – český dějepis)

Příloha IV – Výsledky dotazníku třídy 6N (testová část – německý dějepis)

Příloha V – Výsledky dotazníku třídy 6N (hodnotící část)

Příloha VI – Výsledky dotazníku maturitního ročníku 2021

Seznam obrázků

Obrázek 1 – *Das Bildungssystem in Deutschland*..... 10

Obrázek 2 – *Das Notensystem in Deutschland*..... 15

Obrázek 3 – *Maturitní zkouška 2024*..... 20

Obrázek 4 – *Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů*..... 25

Obrázek 5 – *Scharz und weiss oder Mechanische Entnazifizierung*..... 37

Seznam obrázků

Graf 1 – *Hodnocení výuky českého dějpisu na škále 1 až 10*..... 46

Graf 2 – *Hodnocení výuky německého dějpisu na škále 1 až 10*..... 46

Graf 3 – *Hodnocení známkování českého dějpisu na škále 1 až 10*..... 47

Graf 4 – *Hodnocení známkování německého dějpisu na škále 1 až 10*..... 47

Graf 5 – *Hodnocení maturity*..... 48

Graf 6 – *Hodnocení přijetí na vysokou školu*..... 49

Graf 7 – *Hodnocení způsobu známkování*..... 49

Graf 8 – <i>Hodnocení do pololetní známky</i>	50
Graf 9 – <i>Hodnocení způsobu známkování</i>	54
Graf 10 – <i>Hodnocení do pololetní známky</i>	55
Graf 11 – <i>Hodnocení maturity</i>	55
Graf 12 – <i>Hodnocení přijetí na vysokou školu</i>	56
Graf 13 – <i>Hodnocení výuky německých učitelů na stupnici 1 až 10</i>	57
Graf 14 – <i>Hodnocení průběhu maturit na stupnici 1 až 10</i>	57

Příloha I – Přepis rozhovoru s učitelem učícím český dějepis na škole Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci

Tazatel (T): Michaela Hartová

Respondent (R): učitel českého dějepisu na gymnáziu F. X. Šaldy

Respondent (R₂): třídní učitel třídy 3N

T: „Používáte k Vaší výuce nějakou učebnici či využíváte vlastní materiály?“

R: „Ne, žádnou učebnici nepoužívám, pouze vlastní znalosti. Samozřejmě si před vyučováním hodinu naplánuju a napíšu si pár poznámek. Ale vzhledem k tomu, že učím to samé dokola již několik let, většinou si to stejně pamatuju. S jednou třídou jsme se tedy dohodli, že si učebnici pořídí, ale ta slouží pouze pro jejich samostudium a aby měli doma nějaké zdroje. Jinak se žáci běžně učí jen na základě poznámek, které si dělají sami na základě výkladu – což platí i pro třídu 6N.“

T: „Jak jsou žáci během pololetí hodnoceni?“

R: „Žáci dostávají v průběhu pololetí několik testů (většinou čtyři až pět), které se skládají z látky probrané v určitém období. Na testy se žáci učí z poznámek z hodin, které se musí naučit nazpaměť. Dále si zapisuju, kdo je aktivní a když mají žáci nerozhodné známky, beru na aktivitu ohled, hlavně když je potřeba známky převést na body a není jisté, kolik přesně bodů by žák měl dostat (aktivita může zvýšit body klidně i o dva).“

T: „Jaké jsou podle Vás výhody a nevýhody německého školského systému?“

R: „Velikou výhodou je, že je třída většinou rozdělena na dvě skupiny (tedy v každé třídě se nachází maximálně 15 žáků) a hodina netrvá pouze čtyřicet pět minut ale hodinu a půl. Body jsou taky super. Známky, které se za poslední dva roky sbírají k maturitě, jsou více motivační, protože lehký tlak, pod kterým se žáci nachází, je dobrý. Body jsou obecně lepší než známky, protože jsou objektivnější. Žáci mají díky nim větší motivaci se snažit průběžně a pokud se jim něco nedaří (jako aktivita nebo určitý předmět), mají možnost si to vykompenzovat jinými body. Taky je super, že dostávají známky za aktivitu, takže díky tomuto systému mají extroverti i introverti možnost v něčem vynikat a naopak v

něčem jiném se posouvat. Takže nejen že se žáci učí informace nazpaměť, ale také se učí komunikovat a vyjadřovat k problémům. Nevýhodou je určitě nedostatečná komunikace Němců s českými učiteli. Kdykoliv je období klousur, všechno se točí kolem nich a musí odpadat hodiny a přizpůsobovat jim i chod v jídelně. Určitě by bylo lepší, kdyby klousury probíhaly během hodin, kdy normálně probíhá výuka daného německého předmětu, nebo kdyby se klousury zkrátily nebo upravily.”

(Do rozhovoru také vstoupil ve stejném kabinetě nacházející se třídní učitel třídy 3N, který má také se systémem na německém oddělení gymnázia osobní zkušenosti a učí žáky, kteří chodí na německé oddělení.)

R2: „Bodový systém je za mě taky super. Jak říkal kolega, pro žáky je to obrovskou motivací, kterou mají celou dobu. Díky předzámce k maturitě je tak maturita objektivnější a je super, že když se žák probudí ráno unavený či je mu nevolno a náhodou se mu maturita tolik nepovede, zachrání ho body za poslední dva roky, protože ta předzámka má podobnou váhu jako maturita. Taky se mi líbí, že se na vysoké školy nemusí konat přijímací zkouška (která je taky neobjektivní stejným způsobem), ale žáci rozhodují o své budoucnosti mnohem delší dobu tím, že sbírají body.”

Příloha II – Přepis rozhovoru s učitelkou učící německý dějepis na škole Gymnázium F. X. Šaldy v Liberci

Tazatel: Michaela Hartová

Respondent: učitelka německého dějepisů na gymnáziu F. X. Šaldy

Rozhovor byl prováděn v němčině a byl přeložen do češtiny.

T: „Jaké materiály používáte během hodin?“

R: „Kromě učebnice používáme materiály ze stránky Geschichte.interaktiv.com, kde jsou videa k různým událostem a zároveň využívám odsud i pracovní listy. A pak se dělají kreativní projekty a na ty se používá všechno možné.“

T: „Za co přesně jsou Vaši studenti známkování?“

R: „Známkování probíhá u všech německých předmětů stejně. Padesát procent pololetní známky tvoří známka za aktivitu a dalších padesát procent dvě klausury.“

T: „Na základě čeho udělujete známku za aktivitu?“

R: „Do aktivity spadají různé projekty, které pak žáci prezentují před třídou, ale větší váhu má samotná aktivita v hodině – tedy jak se žáci hlásí a spolupracují.“

T: „Myslíte si, že je správné, že žáci sbírají k maturitě body?“

R: „Proč by nebylo? Body jsou objektivní a motivují žáky k maturitě. Samozřejmě, že každý učitel hodnotí trochu jinak a ideální by bylo používat slovní hodnocení, ale to se dělá pouze v první a druhé třídě. Na gymnáziu se to nedá dělat. Ale ke každé známce z klausury žáci dostanou kromě bodů i poznámky k obsahu. Takže body z klauzur nemůžou být náhodné a subjektivní, ale učitelé se řídí těmito poznámkami a hodnotí práce podle nich. Žáci si zase můžou poté poznámky přečíst a vědět, co měli udělat jinak, aby dostali lepší známku.“

T: „Jaké jsou podle Vás výhody a nevýhody německého školského systému?“

R: „K výhodám určitě patří, že se žáci učí historický kontext k dané látce, pak že se učí formulovat nápady a samostatně řešit problémy, učení je dost akademické (ale někdy to

může být až moc a nemusí to mít jen výhody), je to orientované na studium a od českých učitelů dostáváme pozitivní feedback. V českých předmětech je kladen příliš veliký důraz na vědomosti a zbytek dovedností se nerozvíjí a to je velikou nevýhodou českého systému.”

Příloha III – Výsledky dotazníku třídy 6N (první část – český dějepis)

Časová značka	Jakému tématu se věnovala tato hodina?	Dokážete (stručně v bodech) napsat, jaké byly hlavní znaky toho, co se dělo v padesátých letech? Znaky byly napsány na tabuli.	Kdo to byl rolník Hynek a za co se v jeho souvislosti vyšetřovalo?	Co znamená pojem "vatikánský agent"?	Co znamená pojem "vesnický boháč"?
28.2.2024 22:06:37	Doba po komunistickém převratu v ČSR	Zestatnění firem, zrušení svobody slova, tisku, diktatura, zákaz komunikace se Západem	Měl spolupracovat s komunisty, odmítl, snažil se utéct se synem do Německa, byl postřelen a jeho syn zastřelen, vyšetřování, jestli střelba byla oprávněná	Někdo z církve, kdo chce převrátit lidi na katolickou víru, komunisté neměli náboženství rádi	Vesničan, který shromažďuje majetek jen pro sebe a nedělí se
28.2.2024 22:26:46	Únorový komunistický převrat (zčásti principy komunismu)	kolektivizace majetku (JZD), znárodnování firem, politické (a jiné) čistky (pol. procesy), industrializace	Snažil se překročit neoprávněně hranice ČSR, byl zastřelen pohraničníky.	Dehonestující označení církve - církev jako hlavní nepřítel komunismu, agent zřejmě ve smyslu "špióna Západu".	Nadnesené označení zemědělců zařazených do kolektivního hospodářství, které mělo vyzdvihovat právě úspěchy takových "JZD".
29.2.2024 10:57:48	50. létům 20. století.	represe, centrálně plánovaná ekonomika, cenzura	byl to rolník, který byl nucen k tomu, stát se udavačem, s čímž on nespůhlal a chtěl tedy utéct do exilu. Vyšetřoval se pokus o uprchnutí a zároveň použití zbraně proti němu a jeho synovi.	nevím	rolník, který byl proti kolektivizaci
29.2.2024 11:58:06	ČSSR v 50. letech	z hlavy nedokážu	obyčejný člověk, kterého začala pronásledovat StB, chtěl emigrovat ze země, ale na hranicích byl postřelen, jeho syn zabit	výraz pro katolické kněží v ČSSR	výraz pro zámožné lidi žijící na vesnici
1.3.2024 12:55:41	Období po únorovém převratu	Chudoba, nestálá politika	Nevím	Nevím	Kdo se snaží obrátit vesnici od komunismu

3.3.2024 16:38:00	komunistická propaganda	prevzeti moci komunisty, demise vlády byla přijata	muz pracující na vesnici, který pres den normalne pracoval, ale v noci sabotoval socialisticky rezim	za komunismu znamenal tento pojem hanlive oznaceni pro vericiho, v minulosti se podle komunistu vatikan spolcoval s hitlerem a myslel jen na penize	uz nevím
3.3.2024 16:39:24	ČSR v 50. letech	Represe, centrálně plánovaná ekonomika, komunistická diktatura	Vysetrovalo se zda bylo chování strážníků při jeho přechodu přes hranice neúměrné -zakon o ochraně státních hranic myslím	Kněží co se ve službách USA snažili podpořit kapitalismus	Nevím
3.3.2024 19:12:40	Nemám tušení	Taky nemám tušení	Utečenec - vražda	Nemám tušení	Nemám tušení
3.3.2024 23:26:25	50. léta	represe, plánovaná ekonomika	nevím	nevím	majetný venkovan, dědinský boháč
3.3.2024 23:51:56	Politické situaci v ČR v padesátých letech	Kolektivizace, centrálně plánována ekonomika, znárodňování	Nečetla jsem ten text	Katoličtí knězi ve Vatikánu kteří odporovali systemu	Nečetla jsem text
4.3.2024 11:48:45	Komunistický režim po vítězném únoru	znarodneni, cenzura	Chtel se postavit proti komunistickemu režimu	Nemam tuseni	Nemam tuseni
4.3.2024 12:25:14	Vítězný únor	nevím	nevím	věřící člověk, hanlivě označeno během komunismu	bohatý rolník v době komunismu
4.3.2024 12:27:09	Československo za komunismu	nevím	odmítl spolupracovat s komunisty a za to ho zastrelili	nevím	vesničan s hodně majetkem
4.3.2024 20:39:07	ČSSR po 2. sv. válce, převrat	už nevím	nchtěl žít komunistický režim a chtěl emigrovat, zastrelili ho na hranicích	křesťanský agent	bohatý vesničan proti kolektivizaci

Správné odpovědi – zelená barva

Částečně správné odpovědi – žlutá barva

Chybná odpověď – červená barva

(toto platí i pro přílohu IV)

Příloha IV – Výsledky dotazníku třídy 6N (první část – německý dějepis)

Jakému tématu se věnovala tato hodina?	Diskutovalo se, jak byste se vy zachovali po Druhé světové válce k pozůstalým příslušníkům strany NSDAP a nacistům. Napište několik nápadů (osobních či spolužáků) krátce v bodech.	Jaká byla hlavní myšlenka karikatury "Schwarz wird weiß oder Mechanische Entnazifizierung, 1946"?	Co v karikatuře znamenaly následující motivy: hnědá barva (1), vlajka nalevo (2), beran (3) a jehně (4)?	Čemu se věnoval text vaší skupiny během skupinové práce (velmi stručně)?
Doba po 2. světové	Vyšetřit, pokud spáchali vážnější zločiny Ano: popravit Ne: vězení, pokus o rehabilitaci	Rehabilitace nacistů	1 hnědé košile, 3 vina/zlo, 4 nevinost	Snaha dosadit na vysoká místa, která předtím drželi nacisté, lidi bez nacistické historie
Entnazifizierung	zákaz NSDAP a dalších stranických symbolů, uvěznění/poprava čelních představitelů NSDAP, souzení/kázenské postihy podporovatelů NSDAP (vždy podle zařazení do předem stanových kategorií), "bewusste Aufarbeitung", zpřístupnění konc. táborů něm. veřejnosti, výměna bývalých spolupracovníků NSDAP ve správě a především policii	kritika provedení denacifikace v západní části poválečného Německa, kdy rychlé a nediferencované převychovávání nemůže být úspěšné	1 - Bayern, 2 - vlajka Bavorska, 3 - "lidé" určení k očištění v "Entnazifikátoru", 4 - očištění, denacifikování, morální lidé	Poválečné soudní tribunály (Nürnberg, Tokio), definice "Verbrechen", nepovedená denacifikace, kdy byly vyměněny pouze špičky policie, nikoliv i běžní (stále něm. nacismem poznamenaní) policisté
entnazifizierung	zatčení těch , kteří se přímo i nepřímo podíleli na podpoře nacismu a Hitlera (především vysoko postavených lidí, kteří měli velký vliv na společnost); odstranění příslušníků strany NSDAP z úředních funkcí	kritika entnazifizierung podle představ západních mocností (FRA, USA, VB)	1) NSDAP a nacisté, 2) nevzpomínám si, 3) "zkažení" lidé nacismem, 4) očištění, nevinní lidé, dříve nacisté (z nacistů se procesem entnazifizierung stali naprosto "nevinými" lidmi)	věnoval se restu zločinu proti lidskosti, kdy byl definován pojem crime against humanity, jakožto nový druh trestného činu, který byl páchan během 2. SV (vraždy, vyhlazování lidí apod.)
poválečná situace v Německu, Entnazifizierung	- měli by platit odškodné do konce života - nejvyšší představení trest smrti - zavést je všechny do koncentračních táborů a ukázat jim, co se	falešný dojem o možnosti automatizace denacifikace	hnědá - fašismus, nacismus; vlajka - Bavorsko; beran - Sündenbock, nacista, provinilý z doby Hitlerdeutschland; jehně - strojem očištěný a	případy neúspěšné denacifikace, např. už v 60. letech byli někteří nacisté zpět v předchozích funkcích + mír je proces

	tam dělo		denacifikovaný nacista	
Denacifikace	Převýchova nebo jejich odstranění z politiky	Denacifikace je proces, kterému všichni přihlíží, zajímá je	1 paralela k fašismu 2 znak Bavorska 3 obětní beránek 4 mladí jsou klíčový	Vraždění menšin soudně ustanoveno jako pojem
Entnazifizierung	vrchní představitele odsoudit (uveznit), zbyte přesvědčit a ukázat jim co vse bylo na nacizmu spatne	rychla premena nacistu na "nenacisty", coz nebyla tak uplne pravda	1- nacizmus, 2 - jaka vlajka???, nemam u sebe ten papir 3- clovek za nacismu, 4 - novy odnacifikovany clovek	uz nevim
Entnazifizierung	- Inhaftierung der Verbrecher - finanzielle Strafe - Entlassung aus dër Arbeit	Bei der Entnazifizierung kann man nicht die Menschen nicht schwarz und weiß gleichsetzen, jeder hatte verschiedene Gründe und eine Art Strafe kann nicht auf jedem angewendet werden.	Hnědá - NSDAP; vlajka vlevo - Bavorská vlajka tzn. Karikatura pochází z americké okupační zóny a nahlíží tak na věc západním pohledem; beran - Sündenbock dohromady s černou barvou značí vinu; jehně znamená čistotu a nevinnost	Zavedení pojmu Crimes against humanity/ Verbrecher gegen Menschlichkeit; tomu že dosud se žádný takový prohřešek jako byla genocida pod vedením nacistů nestal(samozřejmě, že stal ale netrestal mezinárodně) a tudíž pro něj kromě názvu bylo nutné zavedení do soudního systému
Nemám tušení	Asi bych je neřešil, prohráli...to stačí	Nemám tušení co to je	Nemám tušení	Nemám tušení
entnazifizierung	nevim	problematické výsledky entnazifikace	hnede kosile, nevím, sündenbock, nevini entnazifikovaní	válka má počet(dá se datovat), mír ne
Denacifikace Německa	Rozdělení míry trestu úměrně skutkum	Ze denacifikace probíhala mechanicky	1) košile ss vojáků myslím 2)Bavorska vlajka 3)stádo, obětní beránek 4) nevinost	Vypořádávání se společnosti s denazifikaci ve vlnách. Pomoc ze zahraničí.
Denacifikace	Odsouzení pouze pravých příslušníků NSDAP ne tech kteří tam nebyli dobrovolne	Entnazifikace se nedala delat mechanicky a ocekavat ze to tak bude vdycky a u vseh fungovat	1) nevím, 2) vlajka nemecka, 3) hrisny beran, 4) nevinne jehne bezhrisne	Jak byla denacifikace nekdy neuspesna + priklady
Entnazifizierung	finanční trest, vězení, ale ne všichni, protože někteří mohli být zmanipulovaní	svět není černobílý, takže ani denafivikace	1. hnědá = nacismus, 2. bavorskjo, 3. hříšný beran, 4. nevinní lidé	crime against humanity
entnazifizierung	nacisti by měli být potrestaní ale jen ti kdo si to zasloužili a jít do vězení	Nacisté se měli rychle přeměnit na nenacisty ale v životě to není takhle jednoduché a to se kritizuje v karikatuře	1) košile nacistů 2) bavorská vlajka 3) špatné chování nacistů 4) nevinní lidé po denacifikaci	Soudní tribunály v Norimberku a Tokiu
Denacifikace	nacisté měli platit odškodné (ti, kteří skutečně byli vinní), zákaz nacistických symbolů a strany NSDAP	Myšlenka okamžité denacifikace nefunguje hned a 100%	1) nacismus 2) Bavorsko 3) Sündenbock 4) Nevinnost	Během války zemřel určitý počet lidí, ale mír se nedá tak snadno změřit

Příloha V – Výsledky dotazníku třídy 6N (druhá část)

Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje výuka českého dějepisu?	Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje známkování českého dějepisu?	Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje výuka německého dějepisu?	Jak vám na škále 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vyhovuje známkování německého dějepisu?
6	6	7	8
7	8	9	8
7	5	8	7
7	8	8	8
8	8	5	7
8	7	4	8
5	8	8	8
8	6	4	5
6	4	7	9
9	9	8	8
6	5	9	9
5	5	9	10
7	6	8	8
4	4	10	9

Jaký způsob maturity vám vyhovuje více?	Jaký způsob přijetí studentů na vysokou školu považujete za lepší?	Jaký způsob známkování vám vyhovuje více?	Co si myslíte, že by učitel (např. dějepisu) měl hodnotit do pololetní známky?
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	Přijdou mi vyrovnané	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině
Přijdou mi vyrovnané	Přijdou mi vyrovnané	Přijdou mi vyrovnané	Písemné práce a také projekty a prezentace
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty a prezentace
Český (založený pouze na jedné zkoušce)	Přijdou mi vyrovnané	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty a prezentace
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Český (na základě nějaké přijímací zkoušky)	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině
Český (založený pouze na jedné zkoušce)	Český (na základě nějaké přijímací zkoušky)	Český (známkování 1 až 5)	Pouze písemné práce
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Český (na základě nějaké přijímací zkoušky)	Český (známkování 1 až 5)	Pouze písemné práce
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Přijdou mi vyrovnané	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty a prezentace
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině
Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině

<p>Napište zde prosím výhody a nevýhody německého školského systému:</p>
<p>Výhody : méně testů, krom výsledků se počítá i postup, nucení pracovat s informacemi Nevýhody : spolupráce v hodinách má velkou váhu</p>
<p>Výhody</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip aktivity v hodinách, nejen hodnocení, ale i přístup k získávání informací (učitel nestojí pouze vpředu a vykládá, zatímco si ostatní píšou - snaží se studenty k cíli dovést jinak, samostatněji - např. prostřednictvím textů, rešerší, karikatur aj.) - hodnocení - bodové jednoznačně lepší než známkové (ale procentuálně se tomu kvalitativně rovná) - učebnice - obsahují i autentické materiály (texty, karikatury, problémy - viz zeměpis) - praktičnost/problematizace - témata se vždy zabývají problémy, které jsou aktuální (viz zeměpis) - neučí se pouze fakta (kde leží jaká řeka aj.), ale jak je prakticky využít - funkčnost - v dějepise se učí především témata, která mají i v současném politicko-kulturním dění určitou relevanci (neučí se např. zdaloudavě o vývoji v Číně nebo Africe, potažmo jednotlivé bitvy světových válek - důraz je kladen na to, jak se poučit z dávných chyb) - aktivita - je hodnocená, tudíž je automaticky vyšší - učitel nestojí sám před tabulí, ale je vnímán a doplňován - klauzury - jsou komplexní, opět orientovány na problém, tudíž praktické; nestačí pouze vědět, ale umět (nikdo se neptá na konkrétní otázky s konkrétní odpovědí, je nutno přemýšlet v kontextu)
<p>Nevýhody</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejsme na to zvyklí - ačkoliv je německé školství kvalitativně lepší, nemyslím si, že by se dalo rychle převést do českého (Nevím, jestli si na mě pamatujete, ale bavil jsem se s Vámi, že bych taky chtěl studovat učitelské (nj +d) - osobně bych rád učil dějepis "německým stylem", ale když tak koukám po internetu a hledám pro zajímavost různé autentické české materiály, nenacházím moc nic jiného než videa Slavných dnů:) I práce s učebnicí je dobrá, ale ty české nejsou tak prakticky vystavěny jako ty německé, což je škoda.) - hodnocení aktivit - má i stinnou stránku - všichni se až příliš snaží být vyvoláni, což vyvíjí tlak - vím, že to může znít divně, ale občas je to až příliš moderní (souvisí s tím, že na to nejsme připravení) - např. princip "Přijď si na to nejdřív sám" mi přijde velmi vhodný všude jinde než v matematice, tam bych ponechal ten klasický - "vysvětlit a procvičit" - nevím, jestli to je opět tím, že nejsme dost zvyklí na něm. techniku učení, nebo očasnou jazykovou bariérou, ale občas je těžké pochopit učitele, co po nás vlastně chtějí a co je cílem (tento problém ale pociťuji také v české výuce)
<p>Možná ten rozdíl českého a německého školství vystihuje docela dobře můj první dojem po příjezdu z "Gastschulaufenthaltu" ve 4.N. Po čtrnácti dnech intenzivní německé výuky, kdy například učitel biologie vysvětloval princip dýchání na legu, jsem si na první hodině chemie s nejmenovanou profesorkou, která pouze diktovala, co si máme napsat do sešitu, řekl, že české školství by se mělo trochu změnit...</p>
<p>Jako velkou výhodou vidím hodnocení během hodin, to, jak se žák snaží - nejde jen o to, jestli se zvládne naučit nazpaměť něco na test, ale hodnotí se celková aktivita a příprava na hodiny. Další výhodou z mého pohledu je, že jsou hodiny většinou vedeny stylem diskuze a jsme nuceni, vyjadřovat svůj názor, učíme se argumentovat (což samozřejmě ne každému vyhovuje).</p>
<p>výhody - fakt, že se hodnotí dva roky práce a ne jen 15 minut nevýhody - člověk musí být na hodinách vždy v pozoru (pokud mu záleží na známkách), velká míra stresu v těch posledních dvou letech - víte, že se Vám to bude počítat k maturitě a že nesmíte povolit</p>
<p>+ body a maturita jsou určite objektivnejsi + body za aktivitu cloveka nuti byt aktivni + v hodinach se jede na kvalitu uciva, ne aby se toho naucilo co nejvice (prave v dejepise je to asi nejvic znat) - clovek nema zadnou "odpocinkovou" hodinu - ten kdo neumí psat slohy nebo neumí tolik nemecky, tak ma docela problem a dostane min bodu, i kdyz o danem tematu vi vic nez ostatni, dane tema se tak neda jen tak "nasprtat" - body mohou byt nekdy oproti ceskym znamkam deprimujici</p>
<p>Vyhoda je, ze clovek se musi aktivne na hodině podílet aby ty věci vážně uměl + dostal body za aktivitu na druhou stranu je ale nevýhoda že se od nás vyžaduje konstantní 100% pozornost což prostě člověk není schopen pořád ty 2 hodiny udržet.</p>
<p>Nevím</p>

nutnost být pořád připraven= občas stresující, lepší forma testů/ klausur
-Subjektivita hodnocení učitelem. (Muže být i nechtěná) - známka z aktivity Často se stává ze různí lidé kteří jsou plus minus stejně aktivní v různých předmětech jinou známku. - povinná maturita z matematiky
+Maturita nevisí na jedné zkoušce + pokud někdo dlouho pracuje do školy vyplatí se mu to
+ určité ty body + Body sbírané k maturitě (pak není ta maturita neobjektivní a není založena pouze na jedné zkoušce) - hodnocení aktivity v hodině je pro mnohé náročné (ale zase motivující k mluvení německy)
(+) aktivita v hodině, maturita objektivnější
výhody: objektivita ve všem (hodnotí se kromě testů i aktivita a prezentace, body
+ aktivita v hodině známkováná, maturita je všestrannější, body k maturitě (maturita nezávisí jen na 1 zkoušce)

Příloha VI – Výsledky dotazníku maturitního ročníku 2021

Jaký způsob známkování vám vyhovuje více?	Co si myslíte, že by učitel (např. dějepisu) měl hodnotit do pololetní známky?	Jaký způsob maturity vám vyhovuje více?	Jaký způsob přijetí studentů na vysokou školu považujete za lepší?	Jak moc na stupnici 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vám vyhovovala výuka německých učitelů?	Jak moc na stupnici 1 (nejhorší) až 10 (nejlepší) vám vyhovoval průběh německých maturit?
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písenné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	9	9
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písenné práce a také projekty a prezentace	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Český (na základě nějaké přijímací zkoušky)	6	7
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písenné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Přijdou mi vyrovnané	8	10
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písenné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	9	8
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písenné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Přijdou mi vyrovnané	Český (na základě nějaké přijímací zkoušky)	9	9
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písenné práce a také projekty a prezentace	Přijdou mi vyrovnané	Český (na základě nějaké přijímací zkoušky)	7	8
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písenné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Přijdou mi vyrovnané	7	6
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písenné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	9	9
Německý (bodové známkování 0 až 15)	hodnotit aktivitu je dobré, ale možná ne pro všechny	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru)	10	10

			tvořeného sbíráním bodů za dva roky)		
Český (známkování 1 až 5)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Český (založený pouze na jedné zkoušce)	Český (na základě nějaké přijímací zkoušky)	8	8
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty a prezentace	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Přijdou mi vyrovnané	9	8
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Přijdou mi vyrovnané	10	9
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	10	9
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty a prezentace	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Přijdou mi vyrovnané	9	10
Český (známkování 1 až 5)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Přijdou mi vyrovnané	10	10
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty a prezentace	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	9	10
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	9	10
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	9	10
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	8	9
Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písemné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Přijdou mi vyrovnané	9	9

Německý (bodové známkování 0 až 15)	Písenné práce a také projekty, prezentace a aktivitu v hodině	Německý (zohledňující bodově i znalosti posledních dvou let)	Německý (na základě maturitního průměru tvořeného sbíráním bodů za dva roky)	9	9
-------------------------------------	---	--	--	---	---

Jaké jsou podle vás výhody a nevýhody německého školského systému? (Stačí krátce v bodech)					
Výhody: učí nás myslet, ne jen memorovat Nevýhody: často má látka menší rozsah než české předměty, což vede k tomu, že člověk nemá takový rozhled, na druhou stranu se ale v tématu vyzná více do hloubky. Takže je to vyjeda a nevýhoda zároveň.					
Větší objektivnost Nevýhoda je důraz na aktivitu (nemusí být na všechny prostor) popřípadě introvertnější jedinci s tím mohou mít problém					
Výhody viz otázku níže, nevýhody: ruku v ruce s důrazem na aktivitu nešel důraz na budování vztahů a sociálního komfortu v třídním kolektivu					
+ Větší odklon od frontální výuky, práce na projektech, rozvoj vlastního myšlení					
Výhody: snaha o pochopení problematiky v širších souvislostech, nikoliv jen učení se nazpaměť (např v německém dějepisu, zeměpisu). Sběrání bodů k maturitě v delším časovém úseku -> větší motivace Nevýhody: podle mě není objektivní dělat přijímací zkoušky pouze podle výsledků u maturity. Každá škola má jinou úroveň a předměty navíc nemusí korespondovat s tím, co je potřeba na VŠ. Myslím, že přijímačky by měly být zaměřené na témata, se kterými se člověk na VŠ setká. Nevím, proč by studentovi například špatná známka z fyziky měla znemožnit studium psychologie.					
Interaktivní forma výuky, časté projekty (jak mimoškolní tak v rámci výuky), učení kritického myšlení					
+: Body, počítání výsledků z předchozích let do maturity -: Mnohdy neexistence přijímací zkoušky, přijímání na VŠ pouze na základě výsledků ze SŠ, povinná maturita z dějepisu/zeměpisu					
+ hodnocení aktivity, průběh maturit, body, nejen učení se informací na z paměť, ale důraz na přemýšlení nad věcmi, zapojování vědomostí do kontextu - malý výběr předmětů k maturitě					
+průběh maturit (hlavně že se sbírají v 5N a 6N body a ty můžou u maturity žáka "zachránit") +Hodnocení aktivity (motivace pro introverty, výhoda pro extroverty) -ne pro všechny je aktivita ok (někdo má třeba psychické problémy)					
Výhody: Větší zapojení žáka v hodině Práce s informacemi Méně biflování 12 tříd místo 13 Nevýhody: Nevyrovnanost německých škol s maturitou s ohledem na přijetí na vysokou školu (Získat na některých školách dobrý NC je výrazně lehčí, než na jiných a to v konečném důsledku není fér. Jinak je ta myšlenka určitě správná.)					
Podpora kritického myšlení, nabádání ke spolupráci, nevýhody: ne vždy se zohledňují stydliví/ introvertní žáci					
+ aktivita, klauzury se nezaměřovaly na konkrétní i formace, ale vedly žáky k samostatnému přemýšlení nad věcmi a tvoření nápadů - žádné mě nenapadají, možná jen že je povinná maturita z německé matematiky + všechno ostatní (přístup učitelů, známkování je spravedlivější, sami jsme přemýšleli)					
V: Větší objektivita (se všemi zmíněnými body týkající se systému i maturity souhlasím). N: aktivita má výhody i nevýhody					
Maturita je lepší. Lépe se na ni učí a člověk si učivo pamatuje i poté na rozdíl od české maturity, kdy se člověk naučí otázky na z paměť a pak ty informace prostě z hlavy vypustí. Na německou maturitu se věci neustále opakují. To bylo znát i během roku - díky aktivní výuce bylo snadné si informace pamatovat a pak už se je člověk nemusel tolik učit doma, jelikož jsme všechno neustále procvičovali.					

Výhody: přátelštější přístup učitelů k žákům - není to tak, že učitel tvrdí nějaká fakta a žáci si to jen zapisují, ale dává se žákům prostor přijít s vlastními myšlenkami, nápady a o nich se baví
Nevýhody: občas je na aktivitu dán veliký tlak a nemusí to být pro všechny v pohodě (ale zase je to motivuje na druhou stranu)
Výhody: rozmanitost, klauzury testují mnohem více věcí než klasické testy (přemýšlení o věcech, umět se vyjadřovat, historický kontext k věcem, zda to člověk pochopil)
+ maturita, body, aktivita - fakt mě nic nenapadá
Frontální výuka není typická - žáci více komunikují! Z německé výuky si toho pamatují stokrát tak více oproti české
Ta maturita je lepší o dost, body jsou taky lepší, i aktivita
+ komunikace v hodině, klidně celohodinová diskuze, zlepšuje to němčinu a rozvíjí to další schopnosti jako vyjadřování se a tak + Projekty byly velmi kreativní a hodně nám přinesly

Existují podle vás konkrétní principy německého školského systému, které by se daly aplikovat do českého školského systému? Uveďte prosím příklady. (Stačí krátce v bodech)
Líbí se mi v klauzurách třetí úkoly, které člověka donutí se nad tématem zamyslet. V klauzurách jsou tři úkoly, které obsahují i věci, které se člověk musí naučit nazpaměť. Myslím si, že tento "třetí úkol" by mohl být lehce implementován do českých testů. Klidně i krátce nějaké pro a proti.
Bodový systém Víc důrazu na pochopení témat
Zasedací pořádek, kritériální hodnocení, důraz na aktivitu a zapojení všech, výuka v menších skupinách, dvouhodinovky, kontextuální zaměření výuky
Zpracovávání témat projektem, častější skupinová práce, více podkladů (nejen učebnice a pracovní sešity)
Rozhodně třeba ta výuka dějepisu a zasazení znalostí do širšího kontextu. Vedení ke kritickému myšlení a práci s informacemi. Dále i třeba slovní hodnocení klauzur.
Projekty,
Určitě body, příp. aplikovat to do české praxe v podobě širšího rozsahu známek.
Aktivita v hodině, více projektů, body k maturitě, práce s informacemi (vlastní hodnocení a ne jen učení se nazpaměť)
Podobná maturita, aktivita, aby se nedávaly jen samé písemky, ale hodnotila se i práce v hodině a projekty
Více vyhodnocování materiálů a práce s informacemi na místo doplňování, opisování atd. Kladení důrazu na práci v hodině Raději probrat menší objem učiva podrobně, než nacpat do osnov v podstatě vše. (Např. dějepis kde se vyloží celá historie lidstva) Z mé osobní zkušenosti si žák z tohoto stylu výuky odnese přinejlepším pár útržků...
Méně testů, více projektů, prezentací, skupinových cvičení
+ něco jako klauzury (nedělat testy tak konkrétní na základě učení se informací na zpaměť, ale místo toho dělat slohy, ať žáci umějí s informacemi pracovat). Také bych zavedl hodnocení aktivity
Všechno:) Hlavně to známkování (nehodnotit jen testy, ale i snahu, aktivitu a postup)
Aby byl český systém více objektivní jako ten německý (body k maturitě)
Motivace žáků do práce s informacemi, ne pouze do memorování. Věci se musí procvičovat a je důležité umět s informacemi pracovat - to vede k lepšímu a dlouhodobějšímu zapamatování
Více diskuzí a přátelštější přístup k žákům, body, maturita na podobné bázi
Aktivita (jen to vymyslet tak, aby si žáci na to zvykli a aby to bylo pro všechny v pohodě)
Aby bylo vše objektivní (maturita, známkování, klauzury)

Nedělat frontální výuku, více prostor pro studenty, aby se vyjadřovali, aby jim také byla známkována nějakým způsobem aktivita, maturita v Česku není objektivní, takže by se mohla inspirovat tou německou, třeba co se týče bodů

Maturita 100%

Projekty, komunikace v hodině